

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΜΑΙΟΣ, 1841.]

[ΑΡΙΘ. 53.]

ΤΟ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ.

Ἀνάβασις τοῦ Ὄρους Σινά, ἐκ τῆς ἐν Ἀραβίᾳ Πετραίᾳ Περιοδείας τῶν Κυρίων Leon καὶ Laborde.

ΚΑΤΑ τὸ βορεινὸν ἄκρον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης
κεῖται μικρὰ χερσόνησος, συνιστῶσα μέρος τῆς ἐρήμου
καὶ ἄγριας χώρας, ἣτις δικαίως ὠνομάσθη Ἀραβία
Πετραία. Εἰς τὸ κέντρον τῆς χερσονήσου ταύτης
ἀνυψοῦται σειρὰ ἢ σύμπλεγμα ὄρεων, φημιζόμενον εἰς
τάς Γραφάς ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα Σινά. Εἶναι δὲ
δύσκολον, καὶ ἴσως ἀδύνατον, νὰ ἐξακριβώσῃ τις ὁποῖον

ἀπὸ τὰ διάφορα ὑψώματα τῆς σειρᾶς ταύτης σχημα-
τίζει τὸ Χωρήβ, ὅπου ὁ Μωϋσῆς προσεκλήθη εἰς τὸ μέγα
ἔργον του, καὶ ὁποῖον τὸ Σινά, ὅπου αἱ πλάκες τοῦ
νόμου παρεδόθησαν εἰς χεῖράς του. Καὶ πολλή μὲν
συζήτησις ἐγίνε περὶ τούτου· ἀλλ' ἡμεῖς, αὐτὴν παρα-
λείποντες, ἀρκούμεθα εἰς τὴν κοινῶς παραδεδεγμένην
γνώμην.

Τὸ ἱερὸν μέρος τοῦ Σιναίου συμπλέγματος σύγκειται ἀπὸ δύο γειτονικά ὑψώματα, ἢ, νὰ εἰπωμεν καλῆτερα, ἀπὸ ἓν ὄρος μὲ δύο κορυφάς, τὴν μὲν καλουμένην Ὅρος τοῦ Μωϋσέως, τὴν δὲ Ὅρος τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης· ἐξ ὧν τὸ πρῶτον, κατὰ τὴν κοινὴν δοξασίαν, εἶναι τὸ Σινά, καὶ τὸ δευτέρον τὸ Χωρήβ. Πῶς δὲ τὸ Χωρήβ ὠνομάσθη Ὅρος τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, πρέπει ἐν ταῦθα μ' ὀλίγα λόγια νὰ διασαφηνίσωμεν. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ κεῖται μονὴ διαβόητος, ἧτις ἀπαρχῆς ἀφιερῶθη, καὶ τὴν σήμερον εἶναι ἀκόμη ἀφιερωμένη, εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγα ἔτη ἀποῦ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἐξοδόμησε τὸ μοναστήριον τοῦτο, εἰδοποιήθη κατ' ὄναρ εἰς τῶν ἱερομονάχων ὅτι ὁ νεκρὸς τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης, ἧτις εἶχε μαρτυρήσει ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, μετεφέρθη ὑπὸ ἀγγέλων εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψίστου τῶν περιχώρων βουνῶν. Τούτου κοινοποιήσεντος εἰς τοὺς μοναχοὺς, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος ἐν λιτανείᾳ, καὶ εὐρόντες τὰ ὄσα, κατεβίβασαν καὶ ἀπέβηκαν αὐτὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πρὸς ἀνάμνησιν δὲ τοιοῦτου ἀξιολόγου συμβεβηκότος, ἐκάλεσαν καὶ τὸ μοναστήριον καὶ τὸ ὄρος μὲ τὸνομα τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης.

Οἱ περιγηγεῖς καταλύουσιν εἰς τὴν μονὴν ταύτην, καὶ μετ' ὀλίγων ἀνάπαυσιν κρίνουν ἐν γένει ὡς πρῶτον αὐτῶν χρέος τὸ νὰ ἀναβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Σιναίου ὁ ἄγων εἰς αὐτὴν ἀνηφορικὸς δρόμος ἀρχίζει ἀμέσως ὀπισθεν τῶν τοιῶν τοῦ μοναστηρίου, ἐσκαλισθήσαν δὲ τακτικαί βαθμιῶδες κατ' ὄλον τὸ διάστημα μέχρι τῆς κορυφῆς, ἀλλὰ τόσον ἐβλάβησαν ὑπὸ τῶν χιμαρῶν, ὥστε τώρα ὀλίγον χρησιμεύουσιν. Μετ' ἀπότομον ἀνάβασιν ὡς τεσσαράκοντα πέντε λεπτῶν, φθάνει τις εἰς μικρὰν πεδιάδα, ὅπου εἰσέρχεται διὰ πετρίνου πυλώνο, ὅστις ἀρχήτερα πιθανόν ὅτι ἦτο κεκλισμένος. Ὀλίγον κατωτέρω αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν βράχων, εἶναι μικρὰ ἐκκλησία, τιμωμένη ἐν ὀνόματι τῆς Παναγίας. Ἐπὶ δὲ τῆς πεδιάδος αὐτῆς ὑπάρχει μεγαλητέρα οἰκοδομή, ἀγροίκως κατεσκευασμένη, καὶ φέρουσα τὸνομα τοῦ Ἁγ. Ἡλίου. Ἐνταῦθα, ὑπὸ ὑψηλὴν κυπάρισσον πλησίον δεξαμενῆς ὅπου ῥέουσιν αἱ χειμεριναὶ βροχαί, ἀναπαύονται ὀλίγον οἱ προσκυνηταί. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἦσαν δύο κυπάρισσοι καὶ τρεῖς ἐλαῖαι, κατὰ τὸν Γάλλον Laborde, ἀλλ' ἀπασαι, πλην τῆς μιᾶς κυπάρισσου, ἠφανίσθησαν. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ βουνοῦ, κατὰ τὴν πίστιν τῶν Ἀράβων, ἐστάθη ὁ Μωϋσῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐνταῦθεν δρόμος εἶ μᾶλλον ἀνωφερῆς ἄγει πρὸς τὴν κορυφὴν, τὸ ἐπίπεδον μέρος τῆς ὁποίας ἔχει ὡς ἐξήκοντα βημάτων περιφέρειαν. Ἰσταται δὲ κατὰ τὴν κορυφὴν αὐτὴν ἐκκλησία, ἐκτισμένη ἀπὸ κοκκωτῆν πέτραν, ἀλλὰ πολὺ βεβλαμμένη ἀπὸ τοὺς Ἀραβας, οἵτινες τὰ μέγιστα ἐπροσπάθησαν νὰ καταστρέψωσιν αὐτήν. Πιστεύουσιν ὅτι αἱ Πλάκες τοῦ Νόμου εἶναι κεκρυμμέναι κάπου ὑπὸ τὸ κτίριον τοῦτο, καὶ ὑπέσκαψαν πανταχοῦ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ εὕρωσιν αὐτάς. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Μουσουλμάνοι ἔχουσι πενιχρὸν ἀκαλλώπιστον ναῖσκον, περὶ τὰ τριάκοντα βήματα ἐκ τῆς ἐκ-

κλησίας, ἐπὶ χαμηλοτέρας κορυφῆς. Σεβάζονται δ' αὐτὸν τὰ μέγιστα, καὶ αὐτοὶ οἱ Μωαμεθανοὶ προσκυνηταὶ συχνάζουσιν. Οἱ Βεδουῖνοι συνεχῶς τὸν ἐπισκέπτονται, καὶ σφάζουσιν ἀρνία πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰουδαίου νομοθέτου, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ κάμνουσι ταξίματα, καὶ δέονται νὰ πρεσβεύη ὑπὲρ αὐτῶν. Ἐχουσι δ' οἱ ταλαίπωροι καὶ ἰδιά των λείψανα ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦτο· καθότι, εἰς τὸν ἀνήφορον, τὸν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγ. Ἡλίου εἰς τὴν κορυφὴν ταύτην ἄγοντα, δεικνύεται τι ἐν τῷ βράχῳ, ὅπως οὖν ὁμοιάζον μὲ τὸν τύπον τοῦ ἐμπροσθέντος μέρους τοῦ ἀνθρωπίνου ποδός, σταθερῶς δὲ πιστευόμενον ὑπὸ τῶν Μωαμεθανῶν ὅτι ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ποδός τοῦ Μωάμεθ, ὅτε ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος. Πότε μὲν ἀνέβη, ἢ ὅτι ποτὲ ἀνέβη, ἢ ἱστορία δὲν μᾶς λέγει· ἀλλὰ μ' ὄλον τοῦτο, ἢ τοιαύτη ἀνάβασις σταθερῶς πιστεύεται οὐχὶ μόνον ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Σιναϊτῶν καλογηρῶν, οἵτινες ἔχουσι παρομοίως τύπον τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ὥστε ν' ἀνταποκρίνεται μὲ τὸν τύπον τοῦ ποδός του.

Τὸ ὄρος τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης ἢ τὸ Χωρήβ εἶναι ὑψηλότερον καὶ εἰκονικώτερον τοῦ Σιναίου. Πρωτίστον αὐτοῦ λείψανον φυσικὰ ἤθελεν εἶσθαι ἡ τοποθεσία τῆς καιομένης βάρου· ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦτο λέγουσι ὅτι περιλείεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ μοναστηρίου, τὴν ὁποῖαν, ὡς καὶ τὸ μοναστήριον, θέλομεν περιγράψωμεν εἰς τὴν προσεχῆ Ἀριθμῶν. Ἡ ἀνάβασις εἶναι μὲν δυσκολωτάτη, ἀλλ' ἀνταμείβεται δι' ἐκτεταμένης θεωρίας τῶν κόλπων Ἀκαβά καὶ Σουές, ὡς καλοῦνται οἱ δύο κλάδοι τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης οἱ τὴν χερσόνησον ἐμπεριλαμβάνοντες. Ἡ νῆσος Τεραάν, ἢ κόμη Τὸρ, καὶ τὰ πλησίον τῆς πόλεως Σουές ὑψηλὰ μέρη, εἶναι ἀπὸ τὰ πλέον μακρυνὰ τῆς θεωρίας ἀντικείμενα· ὁ δὲ Laborde προσθέτει καὶ τὰ ὄρη τῆς Ἀφρικῆς Ἡ κορυφὴ τοῦ Σινά βλέπεται μακρὰν ὑποκάτω. Ἡ ἐπίλοιπος χώρα δὲν εἶναι εἰμὴ ὡς ἄβατον πέλαγος ἐρημίας, —σωρὸς τις καταζήρων βουνῶν καὶ κοιλάδων. Τὸ ὄρος τοῦτο, καθὼς τὸ ἄλλο, λήγει εἰς ὀξεῖαν κορυφὴν, συνισταμένην ἀπὸ βράχων παμμεγέθη, ἢ ὁμαλῆ τοῦ ὁποῖου ἐπιράνεια εἶναι τῶντι δυσανάβατος. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῆς στέκει μικρὰ τις ἐκκλησία, καθὼς κατεσκευασμένη, καὶ μόλις ἀρκετὰ ὑψηλὴ, ὥστε νὰ ἐμπορῆ τις νὰ στέκη ὄρθιος. Καλύπτει δὲ τὸ μέρος, ὅθεν λέγεται ὅτι ἐπάρθη τὸ σῶμα τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης, μολονότι τὸ ἔδαφος εἶναι σκληρὸν καὶ στερεὸν βράχος.

Μεταξὺ τοῦ Σινά καὶ τοῦ Χωρήβ ὑπάρχει τερπνὴ κοιλάς, μὲ μικρὸν μοναστήριον. Εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην δεικνύουσι τὴν πέτραν, ὅθεν ὁ Μωϋσῆς ἐξήγαγε τὰ ὕδατα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνταῦθα ὑπάρχουν ἀένναοι πηγαί, καὶ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν θαυματουργεῖ ὅπου δὲν ἦναι χρεῖα, δυνάμεθα εὐλόγως νὰ συμπεράνωμεν ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ἡ Πέτρα Μερβῆ. Μ' ὄλον τοῦτο, οὔτε οἱ καλόγηροι, οὔτε οἱ Βεδουῖνοι, ἀμφιβάλλουσι ποσῶς οἱ Βεδουῖνοι μάλιστα θέτουσι χόρτον εἰς τὰς σχισμὰς τῆς πέτρας (ἀλλὰς μὲν φυσικὰς, ἀλλὰς δὲ χειροποιήτους) ὡς προσφορὰν εἰς τὴν μνήμην τοῦ Μωϋσέως.

ΟΙ ΠΑΡΙΣΙΟΙ, ΑΠΟ ΤΟΥ 1789 ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1815.

5.

ΠΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΡΟΒΕΣΠΙΕΡΡΟΥ.

Ἡ ΦΡΙΚΩΔΗΣ ἀρχὴ τοῦ Ῥοβεσπιέρρου ἤδη ἔπνεε τὰ λοιπὰ· οἱ Παρισίνοι ἐπεθύμουσιν ἀπὸ καρδίας τὴν πτώσιν του, καὶ μόνον ἡ μεγάλη αὐτοῦ δύναμις κατεῖχεν ἀκόμη τὴν ὁρμὴν, ἧτις ἐμελλε νὰ σύρῃ καὶ αὐτὸν εἰς τὴν λαιμητόμον.

Τὴν 8ην Ἰουνίου, 1794, μεγαλοπρεπῶς ἐώρτασε πρὸς τιμὴν τοῦ Ὑπερτάτου ὄντος. Τάγματα μουσικῆς, ἄνδρες δρυοφόροι, καὶ γυναῖκες ἀνθοστεφανωμέναι, ἐπόμπησαν εἰς τὰς ὁδοὺς, ἔπειτα δ' ἐβῆσαν εἰς τὸν κῆπον τῶν Τουίλεριῶν, ὅπου ἦτον ἐξοδομημένον εἶδος ἀμφιθεάτρου. Ἐνταῦθα ἐξεφώνησε λόγον ὁ Ῥοβεσπιέρρος, διακηρύττων νέον τι Ἐρήσκευμα, — ὀλίγον διάφορον τῆς ἀδείας, — τὸ ὁποῖον ἐπρότεινε νὰ συστήσῃ κατ' ὄλον τὸ Γαλλικὸν κράτος. Τὸ μουσικὸν τάγμα ἔπαιξεν ἀκολούθως συμφωνίαν τινα, εἶδος ἀλληγορικῆς δράματος παρεστήθη, καὶ ἄλλα κωμικὰ καὶ δυσσεβῆ ἐτελέσθησαν.

Εἰς τὴν ἀλλόκοτον ταύτην παράστασιν ἐφόρτησαν οἱ Ῥοβεσπιέρροι ἱμάτιον ἰοιδές, καὶ πῖλον μὲ πτερὰ κεκαλλωπισμένον. Ἐπειδὴ δὲ πολλὰκις εἶχεν ἐπαγγελθῆν σφοδρὸν ἔρωτα “ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος,” οἱ θεαταὶ κατὰ φυσικὸν λόγον ὑπέλαβον τὴν ἀσυνήθη ταύτην ἐπίδειξιν καὶ λαμπρότητα ὡς ἀπόπειραν αὐτοῦ, ὥστε νὰ ὑψωθῆ εἰς βασιλικὴν ἢ δικτατορικὴν δύναμιν. Ἄν εἶχον μετ' ἀκριβείας παρατηρήσειν τὰ συνεχῶς ἐν τῷ κόσμῳ γινόμενα, δὲν ἤθελε βέβαια τοὺς λανθάνειν ὅτι, ὅσοι τρανώτερον περὶ ἐλευθερίας λαλοῦσιν, εἶναι οἱ καὶ μᾶλλον φίλαργοι, — τῶν ὁποίων αἱ πράξεις διακηρύττουσιν “ ἰσότητα μὲν ὄλων τῶν ἄλλων, ὑπεροχὴν δὲ δι' ἑαυτούς.” Τὴν ἐπαύριον τῆς ἐορτῆς, ὁ Ῥοβεσπιέρρος καὶ οἱ Μυρμηδόνες του ἐνήργησαν ὥστε νὰ τεθῆ νόμος ὑπὸ τοῦ βουλευτηρίου, ὁ ὁποῖος ἐξήλειψε πᾶσαν διατύπωσιν, ἀναβολὴν, δικηγορίαν, ἢ ἔξιμον, ὅποτε ὁ ἐγκαλούμενος ἐφέρετο ἐμπροσθεν τοῦ δικαστηρίου. Ἡ βουλή ἤθελε μὲν ἀντισταθῆν εἰς τοῦτο, καθὼς ἀφίνον καὶ τὴν ζωὴν ἐκάστου αὐτῶν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ τυράννου· ἀλλ' ὁ Ῥοβεσπιέρρος πεισματωδῶς ἐπέμεινε, καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποκλίνωσι. Μετὰ ταῦτα ἐγέναν αἱ σφαγαὶ μᾶλλον παρά ποτε πολυάριθμοι, ὥστε εἰς διάστημα ὀλίγων ἑβδομάδων ὁ ἀριθμὸς τῶν καθημέραν φονευομένων ἀνέβαινε εἰς πενήκοντα κατὰ μέσον ὄρον ἐν Παρισίοις, καὶ ἀναλόγως εἰς τὰς μικροτέρας πόλεις τῆς Γαλλίας.

Ἀλλὰ τώρα ἤρχισον νὰ διχωνοῦσι καὶ οἱ ἄμεσοι κοινωνοὶ τοῦ Ῥοβεσπιέρρου· αὐτὸς μὲν, ὁ Σαιντιούστος, καὶ ὁ Κούθων, ἦσαν μιᾶς πολιτικῆς συνήγοροι· ὁ δὲ Βιλλαῦδ Βαρένιος, ὁ Κολλὸτ Ἐρβοῶς, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, συνηγόρουσιν ὑπὲρ ἄλλης· τούτους μὴ ἰσχύσας ὁ Ῥοβεσπιέρρος νὰ ἐλύσῃ πρὸς τὸ μέρος του, ἐσχεδιάσεν τὸν ἀφανισμόν των, ὡς συνέβη εἰς τὸν τοιαύτας περι-

στάσεις. Ἀποῦ ἠτοίμασε 3,000 ἄνδρας, οἵτινες νὰ ἐκτελέσωσι τὴν προσταγὴν τοῦ ἄμα διετάσσοντο, ὑπήγεν εἰς τὸ βουλευτήριον ὥστε νὰ βεβαιωθῆ ὅποια ἦσαν τὰ ἐπικρατοῦντα ἐκεῖ αἰσθήματα. Πληροπορηθεὶς δ' ἐκ πολλῶν σημείων ὅτι τὸ ρεῦμα ἤρχιζε νὰ στρέφεται κατ' αὐτοῦ, ἐξῆλθε τοῦ βουλευτηρίου, καὶ μετέβη παρά τα εἰς τὸ Ἰακωβινεῖον, τὸ ὁποῖον σχεδὸν ἐξ ὀλοκληροῦ συνίστατο ἀπὸ τὰ ἰδιά του πλάσματα. Εὐθὺς ἔκαμαν ἀπόφασιν οἱ αἰματοχαρεῖς οἷτοι νὰ δολοφονήσωσι τὴν ἐπαύριον ὄλα σχεδὸν τὰ μέλη τοῦ βουλευτηρίου. Οἱ βουλευταὶ ἐγνώρισαν εἰς ποῖον κίνδυνον εὐρίσκοντο, καὶ κατ' ὄλην τὴν νύκτα ἐξηκολούθησαν τὴν συνεδρίασιν, ἀμφισβητοῦντες καὶ σκεπτόμενοι τίνι τρόπῳ νὰ ἐμποδίσωσι τὰ σχέδια τοῦ Ῥοβεσπιέρρου. Ἦτο νύξ φοβερωτάτη· καθότι ἠσθάνοντο ὅτι πρέπει ν' ἀπαλαχθῶσιν αὐτοῦ, ἢ νὰ κατασφαγῶσι.

Τὴν ἐπαύριον, Ἰουλίου 9ην, ὄλα τὰ μέλη παρευρέθησαν εἰς τὸ βουλευτήριον· ὁ δὲ Σαιντιούστος, ἐν ἀπὸ τὰ πλάσματα τοῦ Ῥοβεσπιέρρου, ἐπὶ τοῦ βήματος ἀναστάς, ἤρχισε δημηγορίαν· διέκοιφεν ὅμως αὐτὸν εἰς ἐκ τοῦ ἐναντίου κόμματος, μετ' ἄλλους πολλοὺς λόγους σφοδρῶς κατηγορήσας τὸν Ῥοβεσπιέρρον, ὅτι διὰ τῶν ἀπανθρωπιῶν του ἐπέφερον εἰς τὴν Γαλλίαν παντὸς εἶδους ἀθλιότητα. Καὶ ἄλλοι δὲ ὑπεστήριξαν τὴν κατηγορίαν, καὶ τέλος ἡ πλειοψηφία ἐπεκύρωσεν αὐτὴν ἐν τῷ μέσω βιαίας ταραχῆς. Ὁ Ῥοβεσπιέρρος καὶ οἱ πρωτίστοι αὐτοῦ κοινωνοὶ ἐστάθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, μὲ σκοπὸν νὰ λαιμητομηθῶσι τὴν ἐπαύριον· ἀλλὰ διέσωσεν αὐτοὺς ὁ τῶν Ἰακωβίνων ὄχλος, καὶ οὕτω ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τρομεροὺς ἀγῶνας κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτός, καθότι καὶ οἱ στρατιῶται ἦσαν διαμερισμένοι· ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν ὑπερίσχυσαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ῥοβεσπιέρρου, καὶ τὴν 10ην ἐθανατώθη. Τὰς τελευταίας στιγμὰς του ἐπέρασεν ἐν ἀγωνίᾳ σώματος καὶ πνεύματος σχεδὸν ἀνυπερβλήτω· διότι, ἐκτὸς τῆς μανίας καὶ ἀποτυχίας ἧτις ἔκαμνε αὐτὸν νὰ φαίνεται ὡς δαίμων, εἶχε θραυσθῆν καὶ ἡ κάτω σιαγὼν του διὰ πιστολισμάτος, μὲ τὸ ὁποῖον ματαιῶς ἐζήτησε νὰ φωνήσῃ αὐτὸς ἑαυτόν. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ πρῶτον ἐνόμισαν ὅτι τῶντι εἶχε σκοτωθῆν, ἐβρίψαν εἰς λάκκον τὸ σῶμά του, ὅπου ἐμεινε μερικὰς ὥρας· ἀλλὰ παρατηρήσαντες ὅτι ἐξῆ ἀκόμη, μετέφεραν αὐτὸν εἰς τὸ βουλευτήριον, ἀποῦ ἔδεσαν μὲ ὀλίγον πανίον τὴν σιαγὼνα του. Ἐκεῖ δὲ τὸν ἐβρίψαν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἔδρας, ὅπου εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἀλγηδόνος τόσον δυνατὰ ἐσφιγγεν ἓνα τῶν μηρῶν του διὰ τῶν ἐσχισμένων αὐτοῦ φορεμάτων, ὥστε οἱ ὄνυχες ἐμβῆκαν εἰς τὴν σάρκα, καὶ ἤματι ἠματι ἐγχευομένη ἀπὸ θεατάς· ἐνῶ δὲ πρόβηται ἡ ἀμαζα, κραυγαὶ ἀγαλλιάσεως ἠκούοντο πανταχοῦθεν. Ἡ κεφαλὴ του ἦτο τετυλιγμένη εἰς αἵματωδον πανίον, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχον δέσειν τὴν τεθραυσμένην σιαγὼνα του, ὥστε τὸ μελανὸν καὶ χλωμὸν αὐτοῦ πρόσωπον ἐξ ἡμισείας μό-

νον έφαινετο. Ο όχλος έκαμεν αυτόν να σταθή έμπροσθεν τής κατοικίας του, και τινες μητέρες, τών όποιών τούς υίους πρό μικρού είχε λαιμητομήσειν, κατέχον τρομεράς κατάρας επί τής κεφαλής του. Ο δήμιος, προετοιμαζόμενος εις τό έργον του, αφήρεσε τό πανίον από τήν πληγήν· ο Ροβεσπιέρρος τότε αφήκε τρομεράν κραυγήν, ή κάτω σιαγών έχωρίσθη από τήν άνω, και ή κεφαλή αυτού, έτι ζώντος, παρίστανε θάμα επίσης φρικώδες, ως και ότε μετ' όλίγον κρατών αυτήν ο δήμιος από τās τρίχας τήν έδειξεν εις τό περιεστάμενον πλήθος. Ούτως άπωλέσθη τό τέρας τούτο τής άνομίας· άλλ' όρδώς παρετηρήθη, ότι " ή πτώσις αυτού ήτον ο Σρίαμβος του φόβου μάλλον παρά τής δικαιοσύνης· και ή εύχαριστήσις μεθ' ής πρέπει να θεωρηται είναι άτελής, επειδή όλίγα τέρατα, χειρότερα και παρ' αυτόν, ήσαν οι πρώτοι τών εις σφαγήν αυτόν άποστειλάντων."

Ο θάνατος του Ροβεσπιέρρου έταπεινώσε μεν τό βίαιον κόμμα, αλλά δεν καθυπέταξεν αυτό· πάσα δέ τής βουλής άπόπειρα συνταγματικώς να τακτοποιήση τά πράγματα σφοδράν άπήντα έναντιότητα. Νόμος, άγαπητός του όχλου ήτο να ύπάρχη μία μεγίστη τιμή παντός είδους· τούτέστιν, ουδείς έμπορος ή μεταπράτης να μη συγχωρηται ποτέ να πωλήση τι επέκεινα μιας διωρισμένης τιμής, όσον και αν ήτο ζητημένον. Τούτο δέ συνέτεινε πρό πάντων εις τό να συγχύση τά οικονομικά τής Γαλλίας· επί Ροβεσπιέρρου ο νόμος ένήργει άκωλύτως· ή δέ μετέπειτα γενομένη κατάργησις αυτού ήτον εν από τά αίτια τής προς τήν βουλήν έχθρας τών κατωτέρων τάξεων του λαού. Κατά τρεις διαφόρους περιστάσεις, μεταξύ τής σφαγής του Ροβεσπιέρρου και τής στερεώσεως του νέου συντάγματος, έπολιόρκησεν ο όχλος τούς αντιπροσώπους εις τās Τουίλερίας. Επί τής πρώτης τών περιστάσεων τούτων, άγριόν τι σώμα του λαού, άνδρες και γυναίκες, άφώπλισαν τούς φύλακας του βουλευτηρίου, έβίασαν τās θύρας, και έμβήκαν εις τήν αίθουσαν, όπου τά μέλη έσυνεδρίαζον. Είς ή δύο όχλαγωγοί ήήτορες αναστάντες διεύθυναν τόν λόγον προς τήν συνέλευσιν· εις διάστημα δέ τεσσάρων ώρών έπεκράτει άλλόκοτος άκαταστασία και σύγχυσις, και οι αντιπροσώποι τά μέγιστα έκινδύνευον. Επί τέλους όμως εύρηκαν ούτοι τρόπον να είδοποιήσωσι τήν έθνικήν φρουράν περί τής δεινής θέσεως, εν ή εύρίσκοντο· και τοιουτοτρόπως έκαθαρίσθη τό βουλευτήριον χωρίς πραγματικήν αίματοχυσίαν.

Η ταραχή τής 20ης Μαΐου (1795) ήτο πολύ σπουδαιοτέρα. Είς ταύτην, ως και εις τήν προλαβοσαν περίστασιν, πλήθος μαινομένων γυναικών εισήλθον βιαστικώς εις τό βουλευτήριον, και ώνείδισαν και καθύβρισαν τούς αντιπροσώπους. Αφού δέ ματαιώς έπροσπάθησαν να καταπραύνωσιν αυτάς, όλίγοι στρατιώται τās εξέβαλον τών άκροατηρίων· αλλά τούτο μόνον παρεκίνησεν αυτάς να εισβάλωσι με άκάθεκτον όρμήν εις αυτήν τήν αίθουσαν όπου εκάθηντο οι αντιπροσώποι, βοηθούμενοι από άνδρας ώπλισμένους με κέπαρνα και σφύρας. Οι αντιπροσώποι σχεδόν άνε-

τράπησαν εν μέσω τής ταραχώδους είσβολής, και ήναγκάσθησαν να προσφύγωσιν εις τās τελευταίας έδρας τής αίθούσης. Ολίγον μετὰ ταύτα, σώμα ενόπλιων πολιτών έμβήκε δι' άλλης θύρας, ήρχισε προσβολήν κατά του όχλου, και ταχέως απέδιώξεν άνδρας τε και γυναίκας. Αλλά τό θηριώδες πλήθος έπανήλθεν εις τήν μάχην, ώπλισμένον με κοντάρια, σπαθία, και τουφέκια, και ήρχισε φοβεράν προσβολήν κατά τών αντιπροσώπων, εξ ών εις έπιστολίσθη, έσύρθη από τās τρίχας εις κυνοτροφεϊόν τι, και εκεί έκαρτομήθη. Πολλάς ώρας έπεκράτει μέγιστος θόρυβος, τής έθνικής φρουράς μη έχούσης άρκετήν δύναμιν ώστε ν' αποδιώξη τούς επαναστάτας· ήτο δέ σχεδόν μεσονύκτιον, ότε ίσχυρόν σώμα ώπλισμένων στρατιωτών ίσχυσε ν' αποκαστήση τήν ευταξίαν. Είς τήν περίστασιν ταύτην συνέβη τι, δεικνύον πόσον αι αίματώδεις σκηναί, τών οποίων οι Παρισίνοι πρό πολλού ήσαν θεαται, είχαν άπονεκρώσειν τά πλέον κοινά αίσθήματα τής ανθρωπότητας. Αφού έκοψαν τήν κεφαλήν του προεξημένου αντιπροσώπου, έμπήξαντες αυτήν εις κοντάριον, τήν έπόμπευσαν εις τās όδούς· έπειτα δέ τήν απέθηκαν εις τήν πλατεϊαν Λοδοβίκου ΙΕ', και οι παίδες έλάκτιζον αυτήν ενθεν κάκειθεν!

Τήν 5ην Οκτωβρίου έπεχείρησαν οι επαναστάται τρομεράν έφοδον κατά τών Τουίλεριών, όπου οι αντιπροσώποι έσυνεδρίαζον. Είς τās τρεις τό πρώτ προσεκλήθη δια τυμπάνων ο λαός, και 30.000 άνδρών ταχέως συνηθροίσθησαν. Η βουλή είχε προβλέψειν στρατεύματα, τών οποίων αρχηγός μεν ήτον ο Βάρρας, δεύτερος δέ ο Βοναπάρτης, περί τās αρχάς ών τότε του πολεμικού σταδίου του. Και αυτοί δέ οι επαναστάται δεν ήσαν πλέον συμμιγής και άκατάστατος όχλος, αλλά στρατός εν τάξει υπό τήν διεύθυνσιν του στρατηγού Δανκιάν· ώστε δήλον ότι έμελλε ν' ακολουθήση τακτική μάχη εις τās όδούς τών Παρισίων. Μετὰ τήν μεσημβρίαν ήρχισεν ο άγων σπουδαίως· λόχοι έπυραβόλουν κατ' άλλήλων από τά δύο άκρα τής αυτής όδου· κανονοβολισμοί έστρωνον καταγής όλόκληρον σειράν ανθρωπων· τουφέκια έσύροντο εκ παραθύρων, δωματίων, εκκλησιών, γεφυρών, κτλ. Ταύτα έχαρακτήριζον όλην τήν τρομεράν εκείνην νύκτα, διότι ο άγων διήρκεσε μέχρι τών εξ ώρών κατά τήν πρωϊάν τής επαύριον. Ενίκησαν δέ τελείαν νίκην τά στρατεύματα του βουλευτηρίου, και ή επαναστατική φατρία δεν ίσχυσε να έμποδήση τήν επικύρωσιν νόμου τινός περί του νέου πολιτικού συντάγματος. Η έθνική συνέλευσις, ήτις είχε συνεδριάσειν τρία έτη, διελύθη μετὰ ταύτα, αφού ενήργησε και έπαθε τινά τών πλέον παραδόξων συμβάντων άπ' όσα ή ιστορία μας αναφέρει. Η έσχάτη νομοθετική πράξις τής ήτον αξιέπαινος, μολοντί άρκετά περιωρισμένη· τούτέστιν, εκήρυξαν άμνηστειάν τών πολιτικών έγκλημάτων·—τούτο έννοεί όχι ότι ήθελον αφήσειν τούς βασιλόφρονας να έπιστρέψωσιν εις τήν Γαλλίαν, άλλ' ότι οι λαβόντες μέρος εις τās πρώην ταραχάς ήθελον μείνουν άτιμώρητοι.—Έπειτα ή συνέχεια.

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

ΚΑΘ' όλους τούς αιώνας έφάνη ο ανθρωπος εις τās πλέον έλεεινάς δεισιδαιμονίας επιρρηπής. Τά πλέον πεφωτισμένα έθνη τής αρχαιότητας υπέκειντο εις αυτάς εξίσου, ως και τά πλέον άμαθι. Πόσον οι Ιουδαίοι εκλινον εις τήν ειδωλολατρείαν και δεισιδαιμονίαν, και μετὰ πόσης δυσκολίας περιωρίζοντο εις τήν λατρείαν του μόνου αληθινού Θεού, γνωρίζουν άπαντες οι τής Ιερās Γραφής αναγνώσται. Τήν παράδοξον ταύτην επιρρηπειαν του Έβραϊκού έθνους πισθανόν ότι έγέννησεν ή εν διαστήματι τετρακοσίων ετών παρεπιδημία εις τήν Αίγυπτον, όπου έπεκράτει ή πλέον παχυλή δεισιδαιμονία. Οι Αιγύπτιοι ελάτρευον διαφόρους ιδανικός θεότητας, τών οποίων είχαν ανηγεμένους ναούς λαμπρούς και παμμεγέθεις· πρώτοι δέ τών θεών αυτών ήσαν ο Όσιρις και ή Ίσις, τόν ήλιον και τήν σελήνην, ως νομίζεται, παριστάνοντες. Αλλ' έπροσκύνουν και διάφορα ζώα, ως τόν βοΐν ή τόν ταύρον (όθεν και ο χρυσός μόσχος τών Έβραίων) τόν όποϊον εκάλουν Απιν· τόν κύνα, τόν λύκον, τόν ίέρακα, τήν ίβιν, τόν αίλουρον, και άλλα· έπρόσφερον δέ θρησκευτικόν σεβας και εις τόν Νεϊλον, ως αντιπρόσωπον αυτού λογιζόμενοι τόν κροκόδειλον, εις τόν όποϊον και ιερά ήσαν ώκοδομημένα, και ιερείς διωρισμένοι. Οι Αιγύπτιοι, μ' όλην αυτών τήν σοφίαν, έπίστευον και εις όνειρα, εύτυχεις και άτυχεις ή αποπράδας ήμέρας, οίωνους, θέλητρα, και μαγικήν. Εν συντομία, ήσαν δεισιδαιμονέστατοι, και φαίνεται ότι σχεδόν παντάπασιν ήγνοούσαν τούς νόμους, καθ' ος ρυθμίζονται τά κοινά φαινόμενα τής φύσεως.

Αι παχυλά δεισιδαιμονία των Αιγυπτίων υπήρξαν ή βάσις, έφ' ής ανηγέρθη μετέπειτα ή των Έλλήνων και Ρωμαίων ειδωλολατρεία. Εκ τής Αιγύπτου μετέβησαν άποικία εις τήν Ελλάδα περί τήν αυτήν εποχήν, καθ' ήν ο Μωϋσής εξέγαγε τούς Ιουδαίους από τήν γήν των Φαραώ (1490 πρό Χριστού)· ήτο δέ κατά τούς χρόνους εκείνους ή Αίγυπτος εις τόν κολοράνα του πολιτισμού και τής δεισιδαιμονίας. Τήν μυθολογίαν και τās δεισιδαιμονικές τηρήσεις των Έλλήνων αξίζει μάλιστα να περιεργασθώμεν, και τέρψεως και ωφελείας χάριν.

Πρώτον, δεν είχαν καμμίαν ιδέαν του παντοκράτορος και πανταχού παρόντος Θεού, του δημιουργού και κυβερνήτου των άπάντων. Αι περί θεότητας δοξασίαι των Έλλήνων, ως και άλλων Έθνικών, ήσαν ποταπαί και καταφρονηταί. Οι θεοί, τούς όποιους ελάτρευον, είχαν ένα καιρόν λάμψειν επί γής ως ήρωες ή κυβερνήται, και κατά τήν κοινήν μυθολογίαν διετρίβον εισέτι έντός ή πλησίον τής περιπερείας του Έλληνικού κράτους. Από τά πολυάριθμα δέ ταύτα ιδανικά όντα, όσα οι αρχαίοι θρησκευτικώς έσεβάζοντο, πρώτος ήτον ο Ζεύς. Ο πρόεδρος ούτος των θεών τής Ελλάδος

και Ρώμης ήτον υίος του Κρόνου, θεού, όστις είχεν αναγκασθην υπό κραταιού και τυραννικού αδελφού, καλουμένου Τιτάνος, να υποσχεσθι ότι ήθελεν εξαφανίζειν όλα τά άρρενα τέκνα του. Τήν υπόσχεσιν ταύτην έπλήρου μεν διά τина καιρόν ο Κρόνος, κατατρώγων τούς υίους αυτού άμα γεννωμένους· άλλ' επί τέλους, ή σύζυγος αυτού Ρέα ή Ρεία επέτυχε να κρύψη τήν γεννησιν του Διός, του Ποσειδάνος, και του Πλούτωνος, ότινες τοιουτοτρόπως απέφυγον τήν κακοτυχίαν των αδελφών των. Ανακαλύψας δέ ο Τιτάν, ότι ο Κρόνος είχεν άρρενας παϊδας ζωντανούς παρά τήν γενομένην συνθήκην, καθήρεσεν αυτον από τήν αρχήν του, και τόν έφυλάκωσεν. Αλλ' ο Ζεύς, φθάσας εις άνδρικήν ηλικίαν, ένίκησε τόν Τιτάν, και αποκατέστησε τόν Κρόνον εις τήν κυριαρχίαν του παντός. Σημειωτέον ένταύθα, ότι αι περιπέτειαι αυται και άλλαι συμβάσαι εις τούς παλαιότερους των θεών, ήσαν άποτελέσματα των αποφάσεων τής Είμαρμένης, δυνάμεως, τήν όποιαν οι Έθνικοί θεοί παριστάνονται ως μηδόως κυριεύοντες. Μολοντί δέ εις ταύτην τήν περίστασιν ο Ζεύς έπραξεν υϊκόν και αξιέπαινον έργον, έπειτα όμως έλαβε δυσαρέσκειαν προς τόν πατέρα του, τόν όποϊον εκθρόνισας έδιώξεν εις τήν Ιταλίαν, όπου λέγεται ότι ο Κρόνος διήγεν ήσύχως και ωφελίμως, τήν γεωργικήν διδασκων εις τούς άπαιδεύτους κατοίκους. Τόσην δ' ευδαιμονίαν έπροξένησεν ή εν Ιταλία διοικήσις του, ώστε όλον εκείνο του χρόνου τό διάστημα ώνομάζεται μετὰ ταύτα ο Χρυσός Αίών. Τόν θεόν τούτον εϊκονίζον οι Έλληνες εν είδει πρεσβύτου, κρατούντος δρέπανον εις τήν μίαν χείρα, εις δέ τήν άλλην όφιν με τήν ούραν εις τό στόμα, προς υποδήλωσιν τής καταστρεπτικής επιρροής του χρόνου, και τής άτελευτήτου διαδοχής των ώρών του ένιαυτού.

Μετὰ τήν έξορίαν του Κρόνου, οι τρεις αυτού υιοί διήρσαν μεταξύ των τήν επικράτειαν. Ο μεν Ζεύς έφυλάξε δι' εαυτον τήν κυριαρχίαν του ουρανού και τής γής, ο Ποσειδών έλαβε τό κράτος τής θαλάσσης, και ο Πλούτων έδέχθη ως μερίδα του τό σκίτηρον του άδου. Ο Ζεύς όμως δεν έχάρη άνενοχλήτως τήν υπεράτην έξουσίαν, διότι τά τέκνα του Τιτάνος, γίγαντες φοβεροί, εκήρυξαν κατ' αυτού πόλεμον, και θέντες όρος επί όρους, τό Πήλιον επί τής Όσσης, εξήτουν να αναβώσιν εις τόν ουρανόν, ώστε να κατακρημίσωσιν αυτον εκ του θρόνου του. Οι θεοί έντρομοι έφυγον από τά του Όλύμπου ουράνια δώματα, και προσέδραμον εις τήν Αίγυπτον, όπου εκρύπτοντο υπό τās μορφάς διαφόρων ζώων· άλλ' ο Ζεύς, υπό του Ηρακλέους βοηθούμενος, επέτυχε τέλος να καταστρέψη τούς γίγαντας, και να στερεώση εκ νέου τήν κυριαρχίαν του. Ο Ζεύς παριστάνεται πάντοτε καθήμενος επί θρόνου, κεραυνούς κρατών εις τήν δεξιάν του, και αετόν έχων εις τό πλάγιον.

Ηραν, τήν αδελφήν και σύζυγον του Διός, περιγράφουν ως ωραίαν μεν δύστροπον δέ γυναίκα, και συνή-

ὡς εἰκονίζουσαν αὐτὴν καθήμενη εἰς ἀμάξαν συρομένην ὑπὸ ταύρων. Ποσειδῶν, ὁ θεὸς τοῦ ὕδατος, ζωγραφίζεται ὡς ἡμίγυμος ἀνὴρ, μεγαλοπρεπὸς σχήματος, μὲ στέμμα ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ μὲ τρίαιναν εἰς τὴν χεῖρα, ὑπὸ θαλασσίων ἵππων ἐπὶ τοῦ πελάγους ἐν ἀμάξῃ συρόμενος. Πλούτωνά, τὸν θεὸν τοῦ ἄδου, εἰκονίζουσι οἱ Ἕλληνας ὡς καθήμενον ἐπὶ θρόνου μὲ τὴν σύζυγον αὐτοῦ Προσερπίνην εἰς τὸ πλευρόν του, καὶ τὸν τρικέφαλον κύνα Κέρβερον ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Ἐννέα τῶν σημαντικωτέρων θεοτήτων ἦσαν τέκνα τοῦ Διός. Ὁ Ἀπόλλων ἦτον ὁ θεὸς τῆς μουσικῆς, ποιητικῆς, ζωγραφικῆς, καὶ ἰατρικῆς· παριστάνεται δὲ ὡς νεανίας, κομφοτάτην ἔχων μορφήν, μὲ τόξον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ φαρέτραν ἐπὶ τῶν νώτων. Ἄρης, ὁ θεὸς τοῦ πολέμου, κάθεται ὡς ἀνὴρ ὠπλισμένος ἐν ἀμάξῃ, μετὰ τῆς κατωτέρας θεᾶς Ἐννοῦς εἰς τὸ πλευρόν του. Ὁ Βάκχος ἢ Διόνυσος ἦτον ὁ θεὸς τοῦ οἴνου, καὶ συνήθως εἰκονίζετο ὡς νεανίσκος μὲ ποτήριον εἰς τὴν μίαν χεῖρα, καὶ μὲ θύρσον εἰς τὴν ἄλλην. Ὁ Ἑρμῆς ἦτον ὁ ἄγγελος τοῦ Διός, καὶ ὁ θεὸς τῆς ῥητορικῆς, τοῦ ἐμπορίου, καὶ τῆς κλοπῆς. Παριστάνετο δὲ ὡς νεανίσκος πετῶν εἰς τὸν ἀέρα μὲ πτέρυγας εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς πτέρνας, καὶ μὲ βακτηρίαν εἰς τὴν χεῖρά του, λεγομένην κηρύκειον. Ἀθηνᾶ, ἡ θεὰ τῆς σοφίας, ἐξωγραφεῖτο μὲ αὐστηρὰν ὄψιν, ὠπλισμένη τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στήθος, κρατοῦσα αἰγίδα καὶ λόγχην, γλαῦκα δ' ἔχουσα παρακαθήμενη. Ἡ Ἀφροδίτη, θεὰ τῆς καλλονῆς καὶ τοῦ ἔρωτος, εἰκονίζετο ὡς ὠραία γυνὴ, ἀμειλίως πως ἐνδεδυμένη. Ἄρτεμις, ἡ θεὰ τοῦ κυνηγίου καὶ τῆς ἀγνείας, ἐφαίνετο ὡς περικαλλῆς γυνὴ, μὲ τόξον καὶ βέλος εἰς τὴν χεῖρα, κοθόρνους εἰς τὰς κνήμας, καὶ ἡμισέληνον ἐπὶ τοῦ μετώπου. Ἡ Ἥβη, ἡ θεὰ τῆς νεότητος, ἐλάμβανε τὴν μορφήν ἀνδρῆος κόρης, καὶ ἐλέγετο ὅτι οἰνοχόει εἰς τὸν Δία. Ἄλλο τέκνον τοῦ Διός ἦτον ὁ Ἡρακλής, ὁ ὁποῖος, μὲ εἶδος ἄχαρι γεννηθεὶς, καὶ τὸν πατέρα του δυσαρστήσας, ἐξώσθη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ὥστε κατέπεσεν εἰς τὴν νῆσον Λέσβον, καὶ τὸν πόδα του συντρίψας ἔμεινε χωλὸς πάντοτε μετὰ ταῦτα. Ἐπὶ γῆς ὁ Ἡρακλής ἐνησχολεῖτο ὡς σιδηρουργός, ὅθεν ἐλογίζετο προστάτης τῶν χαλκῶν. Ὁ Ζεὺς λέγεται ὅτι ἐμίσησεν αὐτὸν νὰ κατασκευάζῃ τοὺς κεραυνούς του. Ἡ εὐθύμος Ἀφροδίτη παριστάνεται ὡς νυμφευθεῖσα τὸν ἄσχημον τοῦτον θεὸν, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ περιστῆν ἐπροξένει ἀνησυχίαν μὲ τὴν ἐλαφρίαν τῆς διαγωγῆς της. Εἶχε δὲ τὸ ἐργαστήριον αὐτοῦ ὁ Ἡρακλής ὑπὸ τὸ καυόμενον ὄρος τῆς Αἴτνης· διὸ καὶ τὰ τοιαῦτα ὄρη μέχρι τῆς σήμερον ἡ φ α ἰ σ τ ι α ὀνομάζονται.

Ὁ Ἀπόλλων, σιμὰ τῶν ἄλλων ιδιοτήτων καὶ ἐνασχολήσεων, ἦτο καὶ ὁ θεὸς τοῦ ἡλίου, ἐπιφορισμένος νὰ ὀδηγῇ τὸν λαμπρὸν αὐτὸν φωστῆρα εἰς τὸν ἡμερήσιον δρόμον του. Ἡ ἀδελφὴ του Ἄρτεμις εἶχεν ὁμοίαν φροντίδα περὶ τῆς σελήνης. Ὁ Ἀπόλλων, ἡ Φοῖβος, (ὡς περιπλέον ἐκάλετο), εἶχεν υἱὸν τὸνομα Φαέδοντα, ἄστας, ὑψηλόφρων καὶ πραπετής, καὶ ὡς ἄλλοι πολλοὶ

νεοί, ὠφελήθη ἀπὸ τὴν συγκαταβατικὴν διάθεσιν τοῦ πατρός του, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπιστασίαν τῆς τοῦ ἡλίου ἀμάξης διὰ μίαν ἡμέραν. Ἀλλὰ μόλις μικρὸν τι προεχώρησεν ὁ Φαέδων, καὶ οἱ πύρινοι αὐτοῦ ἵπποι, ἀκυβέρνητοι γενόμενοι, ἔδραμον μετὰ τοῦ ἡλίου, καὶ κατέβησαν τόσον πλησίον τῆς γῆς, ὥστε ἀναφεν αὐτὸ τὸ σῶμα. Ὁ Ζεὺς παρετήρησε τὸ γεγονός, καὶ φοβούμενος μὴ ἀναλωθῇ τὸ σύμπαν, ἐκεραύνωσε τὸν Φαέδοντα· ἔπειτα, μετὰ πολὺν κόπον, ἐσβέσε τὴν κινδυνώδη πυρκαϊάν, καὶ πάλιν ἔταξε τὸν ἡλίον εἰς τὸν συνήθη αὐτοῦ δρόμον. Μολοντί ὁ Ἀπόλλων εἶχε τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἡλίου, τὴν στιγμὴν ὅμως καθ' ἣν ἀνέτελλεν ὑπέκειτο εἰς τὴν ἄμεσον φροντίδα τῆς Ἥρας, ἥτις ὀνομάζετο θεὰ τῆς πρωΐας ἢ τῆς αὐγῆς—ἐντεῦθεν ἢ κοινῇ ἀνδρῆα φράσις, “Ἡ ῥοδοδάκτυλος Ἥρα ἔχρυσον τὰς κορυφὰς τῶν μεμακρυσμένων λόφων.” Ἀπὸ τοὺς θεοὺς αὐτῶν κἀνεὶα δὲν μνημονεύουσι τόσον συνεχῶς οἱ Ἕλληνας, ὅσον τὸν Ἑρωτά, θεὸν τῆς ἀγάπης. Ἦτο τέκνον τῆς Ἀφροδίτης, καὶ παριστάνετο ὡς ὠραῖος παῖς. Εἶχε ζεῦχος περὶ γυναικῶν, ἐκράτει δὲ τόξον καὶ φαρέτραν βελῶν, τὰ ὁποῖα ἐτόξευεν εἰς τὰς καρδίας ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἤθελε νὰ φλογίσῃ μὲ τὸ εἰς αὐτὸν ὑποκείμενον τρυφερὸν πάθος. Τόσον μεγάλη ἦτον ἡ δύναμις του, ὥστε καὶ τὰ θηριωδέστατα τῶν ζώων ἡμέρονε, καὶ τοὺς κεραυνούς τοῦ Διός αὐτοῦ συνέτριβε.

Ἐπὶ τὸν δὲ καὶ ἄλλοι θεοὶ, κατωτέρων ἔχοντες ἐξουσίαν. Ὁ Ὑμῆν, ἢ Ὑμέναιος, ἦτον ὁ θεὸς τοῦ γάμου, καὶ εἰκονίζετο μὲ ἀνδοστέρανον ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ ἀναμμένην λαμπάδα εἰς τὴν χεῖρα. Ὁ Αἰόλος ἦτον ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων, τοὺς ὁποίους ἐφύλαττεν εἰς σπήλαια κεκλεισμένους, ἐκτὸς ὁποῦ αὐτὸς ἤθελε τοὺς ἀφήσειν νὰ διέλθωσι τὸν κόσμον. Πάν, ὁ θεὸς τῆς ἐξοχῆς, ἦτο κερατοφόρος καὶ σιμὸς, κνήμας ἔχων, πόδας, καὶ οὐραν, ὅμοια τῶν τῆς αἰγῆς. Ἡγάπα δ' ἐξαιρέτως πως τὰς τερπνάς κοιλάδας τῆς Ἀρκαδίας, ὅπου διὰ τῶν ἡδῶν ἦχων τοῦ ἀγροτικοῦ αὐλοῦ του κατεργόησε τοὺς ποιμένας. Ἡ Δήμητρα ἦτο θεὰ τῆς γεωργικῆς, καὶ εἶχε περικαλλῆ θυγατέρα ὀνομαζομένην Προσερπίνην, τὴν ὁποίαν, εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Σικελίας ἀνθολογῶσαν, ἀφῆρασεν ὁ Πλούτων, καὶ κατέστησε βασιλίссαν τοῦ ἄδου. Ἀπηλιτισμένη διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς ἢ Δήμητρα, καὶ ἀγνοοῦσα τί ἀπέγινεν, ἀναψὲ λαμπάδα ἐπὶ τῆς Αἴτνης, καὶ περιήρχετο εἰς ζήτησιν αὐτῆς. Φθάσασα δὲ εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ τοὺς κατοίκους εὐροῦσα ἀμαθεῖς ὄντας τῆς γεωργίας, ἐχορήγησεν εἰς αὐτοὺς σῖτον, καὶ τοὺς ἐδίδαξε πῶς νὰ καλλιεργῶσι τοὺς ἀγρούς των. Ταῦτοχρόνως συνέστησε τὰς ἐν Ἐλευσίνι κρυφίους θρησκευτικὰς τελετάς, αἵτινες μετέπειτα ὀνομάσθησαν τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια. Ἐξηκολούθησεν ἐπομένως τὴν ζήτησιν τῆς θυγατρὸς της, καὶ τέλος ἔμαθε τὸ εἰς αὐτὴν συμβεβηκός. Ἀμέσως δὲ ἀναβᾶσα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἀπήτησεν ἱκανοπαίησιν παρὰ τοῦ Διός, ὅστις

ὑπεσχέθη νὰ ἀναγκάσῃ τὸν Πλούτωνά ν' ἀποδώσῃ τὴν Προσερπίνην, ἐὰν δὲν εἶχεν ἀπογευθῆν τίποτε εἰς τὸν ἄδην. Ἐρέυνης ὅμως γενομένης, ἀπεδείχθη ὅτι εἶχε φάγειν ὀλίγα ῥοῖδια, ὥστε ἡ ἐπιστροφή αὐτῆς εἰς τὸν ἀνα κόσμον ἤθελεν εἶσθαι πρᾶγμα ὄλως ἐναντίον εἰς τοὺς νόμους τοῦ καταχθονίου κράτους. Ἀλλ' ὁ Ζεὺς, λυπηθεὶς τὴν ἀπαρηγόρητον μητέρα, διέταξεν ὥστε ἡ Προσερπίνη νὰ διαιρῇ τὸν καιρὸν αὐτῆς, ἐξ μῆνας μετὰ τοῦ συζύγου, καὶ ἐξ μετὰ τῆς μητρὸς διατρίβουσα. Ἡ Ἀστραία ἦτο θεὰ τῆς δικαιοσύνης, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος, ὅπότε οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἐνάρετοι καὶ εὐδαίμονες, κατῴκει, ὡς ἄλλαι πολλαὶ θεότητες, ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλ' ἀπὸ ἐπονηρέυθη ὁ κόσμος, μετὰ λύπης τὸν ἀπεχαιρέτησε, καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀναβᾶσα, μετεμορφώθη εἰς τὸ σημεῖον τοῦ Ζωδιακοῦ, τὸ καλούμενον Παρθένος. Ἡ Θέμις ἦτο θεὰ τοῦ νόμου· μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Ἀστραίας, ἐνήργει προσέτι ὡς θεὰ τῆς δικαιοσύνης. Εἰς τοῦτον, ὡς καὶ εἰς ἄλλους τινὰς μύθους, βλέπομεν οὐ μικρὸν βαθμὸν νοήματος.

Τὴν τὰ πάντα κυβερνοῦσαν ἀδυσώπητον Εἰμαρμένην ἐπροσωποποιοῦν τρεῖς ἀδελφαί, Μοῖραι καλούμεναι, παριστῶσαι δὲ τὸ Παρελθόν, τὸ Ἐνεστώσ, καὶ τὸ Μέλλον. Ποιητικῶς εἰκονίζοντο ὡς πάντοτε εἰς τὸ νέθειν τὴν κλωστήν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἐνησχολημένοι. Ἡ μία ἐκράτει τὸν ἄτρακτον, ἡ ἄλλη ἐκλωθεν, ἡ δὲ τρίτη ἔκοπτε τὴν κλωστήν, ὅσῳκις ἐφθάνεν εἰς τὸ διωρισμένον μήκος. Εἰς τὰ δόγματα τῶν αὐστηρῶν τούτων ἀδελφῶν καὶ ὁ Ζεὺς ἦτον ὑπόχρεως νὰ ὑποκλινῆ, καὶ τὰς βροντὰς αὐτοῦ, αἵτινες ἐφοβίζον ὅλας τὰς λοιπὰς θεότητας, ἦκουον αὐταὶ ἀταράχως. Αἱ Ἐρινύες ἦσαν παρομοίως τρεῖς, καθῆκον ἔχουσαι τὸ κολάζειν τοὺς ἐνόχους καὶ ἐπὶ γῆς καὶ εἰς τὸν ἄδην. Ἀντὶ τριχῶν, αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν ἦσαν μὲ ὄφεις ἐσκεπασμένοι, καὶ τὰ βλέμματά των ἦσαν ἀγρία καὶ φοβερά. Ἐκάστη ἀπὸ τὰς ἀδελφῶν Ἐρινύων ἐκνυμάτιζε λαμπάδα μὲ τὴν μίαν χεῖρα, καὶ μὲ τὴν ἄλλην ἐπέσειε μάστιγα. Τὸ τελευταῖον ὄργανον ἀνηλεῶς ἐτιμῶρει τοὺς ὑποπεσόντας εἰς τὴν ὀργὴν τῶν θεῶν. Πόλεμοι, λιμοὶ, καὶ θανατικά, προήρχοντο ἀπὸ τὰς τρομερὰς ταύτας ἀδελφῶν, καὶ ἡ Ὀδύνη, ὁ Φόβος, καὶ ἡ Μανία, ἐξωγραφοντο ὡς οἱ ἀχώριστοι αὐτῶν ὄπαδοί. Ἄλλη ἀδελφικὴ τριάς, ὄλως ἀντίθετος εἰς τὰς ἐκδικητριάς ταύτας τῶν ἀνθρωπίνων ἐγκλημάτων, ἦσαν αἱ Χάριτες, καλούμεναι Ἀγλαΐα, Θάλεια, καὶ Εὐφροσύνη. Ἡ πρόσοψις καὶ οἱ χαρακτῆρες αὐτῶν συνεφώνουν μὲ τὴν ἐλευστικὴν αὐτῶν ἐπωνυμίαν. Ἦσαν δὲ θυγατέρες τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ συνήθως εἰκονίζοντο ἀκαλλώπιστοι, καὶ κρατοῦσαι ἀλλήλων τοὺς βραχίονας. Αἱ ἐννεα Μοῦσαι ὀνομάζοντο Θάλεια, Μελπομένη, Καλλιόπη, Κλειώ, Ἐρατώ, Εὐτέρπη, Πολύμνια, Τερψιχόρη, καὶ Οὐρανία. Ἦσαν δὲ προστάτιδες τῆς φιλολογίας καὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν, καὶ κατώκουν ἐπὶ τοῦ ὄρους Παρνασσοῦ εἰς τὴν Φωκίδα. Ἡ Θάλεια προέδρευεν

ἐπὶ τῆς κωμωδίας· ἡ Μελπομένη ἐπὶ τῆς τραγωδίας· ἡ Ἐρατώ ἐπὶ τῆς ἐρωτικῆς ποιήσεως· ἡ Πολύμνια ἐπὶ τῆς λυρικῆς ποιήσεως· ἡ Καλλιόπη ἐπὶ τῆς ἠρωϊκῆς ἢ ἐπικῆς ποιήσεως καὶ τῆς εὐγλωττίας· ἡ Κλειώ ἐπὶ τῆς ἱστορίας· ἡ Εὐτέρπη ἐπὶ τῆς μουσικῆς· ἡ Τερψιχόρη ἐπὶ τοῦ χοροῦ· καὶ ἡ Οὐρανία ἐπὶ τῆς σπουδῆς τῆς ἀστρονομίας.

Ἐπὶ τῆς κωμωδίας· ἡ Μελπομένη ἐπὶ τῆς τραγωδίας· ἡ Ἐρατώ ἐπὶ τῆς ἐρωτικῆς ποιήσεως· ἡ Πολύμνια ἐπὶ τῆς λυρικῆς ποιήσεως· ἡ Καλλιόπη ἐπὶ τῆς ἠρωϊκῆς ἢ ἐπικῆς ποιήσεως καὶ τῆς εὐγλωττίας· ἡ Κλειώ ἐπὶ τῆς ἱστορίας· ἡ Εὐτέρπη ἐπὶ τῆς μουσικῆς· ἡ Τερψιχόρη ἐπὶ τοῦ χοροῦ· καὶ ἡ Οὐρανία ἐπὶ τῆς σπουδῆς τῆς ἀστρονομίας.

Ἐπίσπου δὲ περὶ τῶν ἀνωτέρων καὶ περὶ τῶν κατωτέρων θεῶν ἐπίστευον οἱ Ἕλληνας, ὅτι ἀοράτως ἀνεμιγνύοντο εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν θνητῶν, καὶ πολλὰς ἐβοήθουν εἰς αἰσχρὰς καὶ πονηρὰς πράξεις. Ὁ φθόνος, ἡ κακεντρέχεια, καὶ ὅλα τὰ πονηρὰ πάθη, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ ἀνθρώπινον γένος ὑπόκειται, ὄχι ὀλιγότερον καὶ αὐτοὺς ἐκυρίευν· ποτὲ οἱ θεοὶ κἀνὲν μέτρον δὲν ἀπεστρέφοντο, ὅσον καὶ ἂν ἦτο χαμερπέες, ἐὰν μόνον συνέτεινε πρὸς εὐχαρίστησιν τοῦ μιαιροῦ σκοποῦ των. Ἀκόμη καὶ ὁ Ζεὺς, ὁ ἀναξ τῶν οὐρανῶν, περιγράφεται ὡς τὰ αἰσχρότατα ποιήσας. Οἱ Ἕλληνας ἐπίστευον εἰς τὴν ἀθανασίαν καὶ εἰς μέλλουσαν κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν. Τὴν ἀθανασίαν εἰκονίζον εἰς τοὺς ναοὺς αὐτῶν τὸ ζωῦπιον Ψυχή, (ἡ κοινῶς ψυχαροῦδα ἢ πεταλοῦδα), καὶ ὅτι, ἐξ αἰτίας τῶν μεταμορφώσεων αὐτῆς, ἐνομίζετο τύπος κατάλληλος τῶν μεταβολῶν, τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος χρεωστῆ νὰ ὑποφέρῃ. Μετὰ θάνατον αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων κατέβαινον εἰς τὰς ὄχθας ζοφεροῦ καὶ λοιμικοῦ ῥύακος, καλούμενου Στυγῆς, ὅπου ὁ δυσειδὴς Χάρων διεπόρθημεν τὰ πνεύματα τῶν νεκρῶν εἰς τὴν μελαγχολικὴν ἐπικράτειαν τοῦ Πλούτωνος. Ἀλλὰ κάμμιαν ψυχὴν δὲν ἐδέχετο εἰς τὸ ἀκάτιον ὁ Χάρων, πρὶν ταφῇ ὁ νεκρὸς αὐτῆς. Οἱ πνιγνῆτες εἰς τὸ πέλαγος, ἢ ὅπως δὴποτε στερηθέντες τῶν συνήθων τελετῶν τῆς κηδείας, ἠναγκάζοντο ἑκατὸν ἔτη νὰ περιπλανῶνται εἰς τὰς ὄχθας τῆς Στυγῆς, πρὶν μεταβῶσιν εἰς τὰ χῶματα τοῦ ἄδου. Ἐξερχόμενοι δ' ἀπὸ τὸ Χαρώνειον πλοῖον, προέβαινον αἱ τρέμουσαι σκιαὶ εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Πλούτωνος, τὴν πύλην τοῦ ὁποίου ἐφύλαττε τερατώδης κύων, Κέρβερος ὀνομαζόμε-

νος, τρικέφαλος, και ὄφεις ἔχων ἐπὶ τοῦ σώματος ἀντι-
τριχῶν. Ἐνεφανίζοντο ἀκολούθως εἰς τὸν Μίνω, Ῥα-
δάμανθον, καὶ Ἀκανθον, τοὺς τρεῖς δικαστὰς τῆς κα-
ταχθονίου βασιλείας, ὧν οἱ μὲν κακοὶ ἐβασανίζον-
το, οἱ δ' ἀγαθοὶ ἀντημεῖβοντο μὲ οὐρανόθεν ἀγαλ-
λιάσεις.

Ὁ Τάρταρος, ἢ τὰ Τάρταρα, ὁ τόπος τῆς κολάσεως,
ἦτον ἡ κατοικία τοῦ σκότους καὶ τῆς φρίκης. Ἐκεῖ ὁ
Τάνταλος, διὰ μιανὴν ἐγκλημα τῆς ἐπιγείου ζωῆς, πε-
ρικυκλωτο διηνεκῶς ὑπὸ ὑδάτων, τὰ ὅποια ἐφρευγον
ἀπὸ τὰ χεῖλη του, ὡσὰκις ἐξήτει νὰ σβῆσῃ τὴν καιου-
σαν αὐτὸν δίψαν· καὶ συγχρόνως ἐκρέμαντο ὑπὲρ κεφα-
λῆς αὐτοῦ κλάδοι ἀπὸ τοὺς ὠραιότερους καρποὺς βρύον-
τες, οἵτινες ἀπεμακρύνοντο, ἅμα τοὺς ἠγγίζεν ἡ χεὶρ
του. Ἐκεῖ προσέτι ὁ Ἰξίων ἦτο μὲ ὄφεις δεδεμένος
εἰς τὴν περιφέρειαν τροχοῦ, ὅστις, ἀδιακόπως περιστρε-
φόμενος, δὲν ἐσυγχώρει κάμμιναν παῦσιν τῆς ἀγωνίας
του. Ἄλλο εἶδος ποινῆς ἐπασχεν ὁ Σίσυφος, καταδι-
κασμένος εἰς τὸ ἀτελεῦσθαι τὸ ἔργον τοῦ κυλίειν πρὸς τὰ
ἄνω μέχρι τῆς κορυφῆς ἀποτόμου ὄρους παμμεγέθη πέ-
τραν, ἣτις μόλις ἐκεῖ φθάνουσα κατεκύλιε πάλιν εἰς
τὸν πρῶτον αὐτῆς τόπον. Ἐξ ἑνὸς μέρους κακοῦργοι
ἀνηλεῶς ἐμαστιγοῦντο ὑπὸ τῶν Ἐρινύων, ἐξ ἄλλου
ἄσβεστοι φλόγες ἐβασανίζον ἄλλους ταιλαιπώρους. Τὸ
δὲ Ἡλύσιον, ἡ μονὴ τῶν μακάρων ἦτον ἐρασιμιωτάτη
καὶ ἡδονικωτάτη χώρα. Πανταχοῦ ἐβλεπέ τις θαλερὰ
δάση καὶ διανυγῆς ῥύακας· ὁ ἀήρ ἦτο καθαρός, γαλή-
νιος, καὶ εὐκρατος· τὰ πτηνὰ ἐκελάδουν ἀδιακόπως εἰς
τοὺς δρυμῶνας, καὶ φῶς, τοῦ ἡλιακοῦ λαμπρότερον, ἦτο
διακεχυμένον καθ' ὅλην τὴν εὐδαιμόνα ἐκείνην χώραν.
Οὔτε μίρμυρι οὔτε λίπαι ἠνώχλων τοὺς κατοίκους αὐ-
τῆς, οἵτινες ἐδαπάνων τὸν καιρὸν χαίρομενοι τὰς ἡδονάς,
ὄσας μᾶλλον ἠγάπων ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ θαυμαζόντες τὴν
σοφίαν καὶ δύναμιν τῶν πολυαρτίμων Θεοτήτων.

Ἡ Φρησκαία τῶν Ἑλλήνων σκοπὸν εἶχε μᾶλλον νὰ
ἠδύνη τὴν φαντασίαν παρά νὰ ὠφελεῖ τὴν διάνοιαν.
Εἰς μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς ἐτίλουν τὰς εὐχὰς καὶ θυσί-
ας τῶν πομπῶν δὲ, ἀγῶνες, δραματικά διασκεδάσεις,
καὶ συμπόσια, ἐχαρακτήριζον τὰς ἐορτάς αὐτῶν. Εἰς
τὴν λατρείαν τοῦ Βάκχου ἀπηρτίετο περιπλοὴν ἢ μέθη,
ἢ ἀσχημοσύνη, ὁ Θόρυβος, καὶ παντὸς εἶδους ἀκολα-
σία. Μὲ τὰ καθήκοντα τῶν ἱερέων δὲν συνηριθμεῖτο
καὶ ἡ διδασκαλία τῆς ἠθικῆς· ἐκήρυττον μόνον ὅτι οἱ
Θεοὶ ἀπαιτοῦσι δουλικὴν θεραπείαν, καὶ ἐξωτερικὸν τι
δείγμα σεβασμοῦ ἀπὸ τοὺς λατρευτὰς των, τοὺς ὁποί-
ους καὶ ἤθελον βραβεύειν ἀναλόγως τῆς ἀφθονίας καὶ
ἀξίας τῶν προσφορῶν ἐνὸς ἐκάστου. Ἐκτὸς δὲ τῶν δη-
μοσίων ἱεροπραξιῶν ἦσαν καὶ τινες μυστικά, τελούμε-
να ὑπὸ τῶν μεμνημένων, πρὸς τιμὴν ἰδιαιτέρων Θεο-
τήτων. Ἀπὸ ταύτας ἀξιολογώτεροι ἦσαν αἱ πρὸς τι-
μὴν τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσίνῃ γινόμεναι, καὶ κατ'
ἔξοχον καλούμεναι τὰ Μυστήρια· ἅπαντες οἱ με-
μνημένοι εἶχαν ἐνορχον ὑποχρέωσιν ποτὲ νὰ μὴ τὰς
ἀποκαλύψωσιν. Οἱ Ἀθηναῖοι μόνον ἦσαν δεκτοὶ εἰς

τὰς Ἐλευσινίους τελετάς, καὶ πολὺ ἐφρόντιζον νὰ ὠφε-
ληθῶσιν ἀπὸ τὸ ἰδιαιτέρον αὐτῶν προνόμιον, πιστεύ-
οντες ὅτι ὅσοι ἀπέθνησκον ἀμήτοι κατεδικάζοντο αἰ-
ωνίως νὰ κυλίωνται εἰς τὴν λάσπην καὶ τὴν δυσωδίαν
τοῦ Ταρτάρου. Μὲ θάνατον ἐκολάζετο ὅστις ἤθελε
διαδώσειν τὰ μυστήρια, ἢ παρευρεθῆν εἰς αὐτὰ, χωρὶς
τακτικῶς νὰ μυηθῆ· ἀλλὰ μ' ὄλον τοῦτο, δὲν ἐλείπον
παραβάται τοῦ νόμου, καὶ ἀπὸ τὰς γενομένας ἀποκα-
λύψεις συμπεραίνομεν, ὅτι τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια συνί-
σταντο ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ τοιαύτας κρυφίους ἱερο-
πραξίας καὶ ὀπτικάς πλάνας, ὅποιαι ἠρμοζον νὰ διε-
γείρωσι τὸν δεισιδαίμονα σεβασμὸν καὶ φόβον τῶν
ἠπατημένων λατρευτῶν. Πομπαί, ἀγῶνες, μουσική, καὶ
χορὸς ἐσυγκρότου μέρους ἀπαραίτητον τῆς ἐορτῆς ταύ-
της, ὡς καὶ πάσης ἄλλης· καὶ τὰ νυκτερινὰ ὄργια
τῶν αὐτῆν τελοῦντων ἦσαν μόλις ὀλιγώτερον παράλογα
καὶ κακοῦργα παρά τὰ τῶν Βακχευτῶν.

Ἐπεταί ἡ συνέχεια.

Ο ΦΙΛΑΛΗΘΗΣ ΠΕΡΣΗΣ.

ΑΠΟ τοὺς δικσημοτέρους ἀγίους τῶν Μωιαμεθανῶν εἶναι καὶ
ὁ Ἀβδοῦλ Καδὲρ, ὁ ἐκ τοῦ τάγματος τῶν λεγομένων Σουφί-
δων τῆς Περσίας. Ἰστορεῖται περὶ αὐτοῦ, ὅτι, νεώτατος ἀκόμη,
ἔδειξε κλίσειν εἰς τὸν θρησκευτικὸν βίον, καὶ ἠθέλησε νὰ υπάγῃ εἰς
τὸ Βαγδάτιον διὰ νὰ παιδευθῆ. Ἡ μήτηρ του συγκατένευθεν
ἐκβαλοῦσα δὲ ὀδοῦντα φλωρία, τὸν εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ καὶ εἶχεν
ἀδελφόν, τὸ ἦμισυ ἠθελεν εἶσθαι ἡ κληρονομία του. Ἐκαμε δ'
αὐτὸν νὰ υποσχεθῆ σεμνοπρεπῶς, ὅτε τὸν ἔδωκε τὸ χρυσίον, πο-
τὲ νὰ μὴ ν ἐῖπη ψεῦδος, καὶ ἔπειτα τὸν ἀπεχειρέτισε, λέ-
γουσα, «Ἔπαγε, υἱέ μου, σὲ παραδίδοι εἰς τὸν Θεόν· ἕως τὴν
ἡμέραν τῆς κρίσεως δὲν ἐλπίζω νὰ σε μεταίδω.»

Ἀφοῦ ὁ νέος ἐφθασεν εἰς τὴν Ἀμαδῶνα, ἡ συνοδία, μεθ' ἧς
ὀδοῦσεν, ἐληστεύθη ἀπὸ ἐξήκοντα ἱππέας. Εἰς τῶν ληστῶν ἡρώ-
τησεν αὐτὸν τί ἔχει. «Τεσσαράκοντα φλωρία», εἶπεν ὁ Ἀβδοῦλ
Καδὲρ, «εἶναι βραμμένα ὑποκάτω εἰς τὸ φέρεμά μου.» Ὁ ἀνθρω-
πος ἐγέλασε νομίζων ὅτι τὸν περιπαίζει. «Τί κρατεῖς;» τὸν εἶπεν
ἄλλος. Ὁ νέος ἔδωκε τὴν αὐτὴν ἀπόκρισιν. «Ὅτε δ' ἐμοιράζον-
το τὰ λάφυρα, προσεκλήθη εἰς λοβιδιόν τι, ὅπου ἔστικεν ὁ ἀρχη-
γός των. «Τί ἔχεις σὺ, μικρὲ μου;» ἠρώτησεν αὐτός. «Ἀκόμη
τώρα εἶπα εἰς δύο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σου,» ἀπεκρίθη τὸ παιδίον.
«Ἐγὼ τεσσαράκοντα φλωρία συνεβραμμένα εἰς τὰ ἐνδύματά μου.»
Ὁ ἀρχηγὸς ἐπρόσταξε νὰ σχισθῶσι, καὶ εὗρηκε τὸ χρυσίον.

«Καὶ τί σὲ ἔκαμεν,» εἶπεν αὐτός, εἰς ἄκρον ἐκπεληγμένος,
«νὰ φανερώσῃς τόσον ἐγγήγορα τὰ τόσον καλὰ κρυμμένα;» Ἐ-
πειδὴ, ἀπεκρίθη ὁ Ἀβδοῦλ Καδὲρ, «θέλω νὰ φυλάξω τὸν λόγον,
τὸν ὅποιον ἔδωκα εἰς τὴν μητέρα μου, ὅτι οὐδέποτε θέλω κρύψειν
τὴν ἀλήθειαν.»

«Τέκνον,» εἶπεν ὁ κλέπτης, «ἔχεις σὺ, ὁ τόσον μικρὸς, τοιαύτην
αἰσθησιν τοῦ πρὸς τὴν μητέρα καθήκοντός σου, καὶ εἶμαι ἐγὼ, ὁ τό-
σον μεγάλος, ἀναίσθητος τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν χρέους μου; Δός με
τὴν χεῖρά σου, ἀθῶον τέκνον,» ἐξηκολούθει, «διὰ νὰ ὁμώσω μετὰ-
νοίαν ἐπ' αὐτῆς.» Τῶντι δ' ἔκαμεν οὕτω, καὶ οἱ ὄπαδοί του ὄλοι
ἐξεπλάγησαν. «Σὺ,» εἶπεν εἰς τὸν ἀρχηγὸν, «μὰς ὠδήγησες
εἰς τὸ κακόν· σὺ ὠδήγησέ μας καὶ εἰς τὴν ἀρετήν·» ἀμείως δὲ,
κατὰ προσταγὴν αὐτοῦ, ἀπέδωκαν τὰ λάφυρα, καὶ ὤμωσαν μετὰ-
νοίαν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ φιλαλήθους τέκνου.

ΠΕΡΙ ΥΓΕΙΑΣ.

ΥΓΙΗΣ νοῦς ἐν ὑγιεῖ σώματι ἐλογίζετο παρά τοῖς
ἀρχαίοις τὸ μέγιστον ἀγαθόν. Δὲν εἶναι λοιπὸν τόνοντι
παράδοξον, ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ ζῶντες μετὰ τόσους αἰῶνας,
ἀφοῦ ἐκηρύχθη αὕτη ἡ ἀλήθεια, δὲν ἐμάθομεν ἀκό-
μη πόσον εἶναι ἀναγκαῖον πάντα κόπον νὰ καταβάλ-
λωμεν ὑπὲρ τῆς σωματικῆς υἰείας; Ἴσως τινὲς ἀμφι-
βάλλουν· Ἴσως φρονοῦν ὅτι αἱ νοητικαὶ δυνάμεις, καὶ ἡ
εὐμένεια ἢ δυσμένειά τῆς διαθέσεως, οὐδόλως ἐξαρτῶν-
ται ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ σώματος. Ἄλλ' ἄς συμ-
βουλευθῶσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν παρατήρησιν.

Τὰ μέσα τῆς υἰείας εὐρίσκονται εἰς τὰς ἰδίας ἐκά-
στου χεῖρας. Ἀγαθὸν τόσον πολῦτιμον ἢ θεία Πρό-
νοια δὲν ἐμπιστεύεται εἰς ξένους· καὶ ἄς ἐνθυμώμεθα,
ὅτι τὸ ἄδρον τοῦτο παραμελούμενον μὰς καταδικάζει
ἐνώπιον τοῦ Δημιουργοῦ. Ἡ υἰεία θεωρεῖται ὡσεὶ τά-
λαντον, περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ὁποίου εἴμεθα ὑπεύθυνοι.
Ἀπὸ τὰ πρῶτα λοιπὸν καθήκοντα εἶναι καὶ ἡ σπουδὴ
τῶν περὶ αὐτῆς νόμων—τοῦτο δὲ λέγεται φυσιο-
λογικὴ ἐκπαίδευσις.

Σοβαρὰ τῶντι καὶ ἀξιωμακρονόμος ἀλήθεια εἶναι
ὅτι ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπιφέρομεν
τὰς ἡμετέρας νόσους· ἢ, ἂν δὲν προέρχονται ἀπὸ τὴν
ἰδίαν ἡμῶν ἀμαρτίαν ἢ ἀφροσύνην, πηγάζουν ἀπὸ τὴν
ἀμέλειαν ἢ τὴν ἀγνοίαν τῶν ἐπιστατῶν τῆς παιδικῆς
ἡμῶν ἡλικίας, ἢ μὰς ἐπεφορτίσθησαν κληρονομία παρά
τῶν γονέων μας. Ἴσως δὲ καὶ ἐκεῖνοι ἔλαβον αὐτάς
ἀπὸ τοὺς γονεῖς των. Ἐστάλθησαν ὑπὸ τῆς Προνοίας,
καὶ ἐστάλθησαν ὡς ποινὴ διὰ τὴν παράβασιν τῶν φυ-
σικῶν νόμων τοῦ Ὑψίστου.

Ἀλβε, παραδείγματος χάριν, κορασίδα μαλθακῶς ἐν
μεγαλοπόλει ἀνατεθραμμένην, ἐπὶ μὲν τῆς παιδικῆς ἡλι-
κίας κεκλεισμένην εἰς τροφεῖον, ἐπὶ δὲ τῆς νεανικῆς εἰς
κοινοβιακὸν φροντιστήριον, καὶ μηδέποτε συνειθισθεῖ-
σαν εἴτε εἰς ἀέρα εἴτε εἰς γυμνασίον, δύο τινὰ, τὰ ὅποια
ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ κατέστησεν ἀναγκαῖα πρὸς υἰείαν.
Ἐπανδρεύεται ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτούμενην ἰσχύν.
Τὰ κάλλη τῆς μαραιίνονται ταχέως. Ἀπαυδᾷ εἰς τὰ
βαρῖα καθήκοντα τῆς παιδοτοκίας, τῆς γαλακτοτροφίας,
καὶ τῆς ἐπαγρυπνήσεως τῶν τέκνων τῆς, καὶ ἀποθνή-
σκει πρόωρα· οἱ δὲ γνώριμοὶ τῆς παραπονοῦμενοι ἐκφω-
νοῦσι, «Πόσον ἀκατανόητος ἡ Πρόνοια· μήτηρ ἀφρέ-
θη ἀπὸ τὰ τέκνα τῆς ἐν τῷ μέσω τοῦ βίου!» Ἡ Πρό-
νοια ἤθελε τοῦτο; Ὅχι· ἡ Πρόνοια εἶχε προσδιωρι-
σμένα εἰς αὐτὴν ἐβδομήκοντα ἔτη χρόνον διάστημα
ικανὸν ὅστε καὶ τὰ τέκνα τῆς νὰ ἀναδρέψῃ, καὶ τὰ τέ-
κνα τῶν τέκνων τῆς νὰ ἔδῃ· ἀλλὰ δὲν ὑπέκτισε τοὺς νό-
μους, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ, καὶ κατὰ συνέ-
πειαν ἀπέθανε.

Καὶ πατὴρ δὲ τελευτᾷ ἐν τῷ μέσω τῶν ἡμερῶν του.
Εἶναι ὡσέλιμος καὶ περίβλεπτος ἀνὴρ, ἔξοχος εἰς τὸ
ἐπάγγελμα του. Γενικὴ βοή ἀκούεται πανταχοῦθεν,
«Πόσον παράδοξα τὰ τῆς Προνοίας!» Ἄλλ' ὁ δικη-

γῶρος οὗτος εἶχε συνήθειαν νὰ μελετᾷ κατὰ τὸ ἦμισυ
τῆς νυκτός, νὰ ἐξοδεύῃ τὴν ἡμέραν εἰς τὸ γραφεῖον αὐ-
τοῦ καὶ τὰ δικαστήρια, νὰ τρώγῃ τρυφηλὰ γεύματα,
καὶ νὰ πίνῃ παντοειδεῖς οἶνους. Καθ' ἡμέραν παρέ-
βαινε τοὺς νόμους, ἀφ' ὧν ἡ υἰεία ἐξαρτᾶται. Λοιπὸν
ἡ Πρόνοια τὸν ἐθανάτωσεν; Ἀλλὰ δὲν παύει ἐνταῦ-
θα τὸ κακόν· διότι αἱ ἀσθένειαι τοῦ πατρὸς πολλάκις
μεταδίδονται, καὶ ἡ φιλάσθενος μήτηρ σπανίως ἀφίνει
ὀπίσω τῆς εὐρωστα τέκνα.

Συνειθίζουσι αἱ κυρίαί τοῦ συρμοῦ νὰ περιφέρωνται
εἰς τὰς ὁδοὺς τὸν χειμῶνα μὲ λεπτὰ πέδιλα καὶ λεπτο-
τέρας περικνημίδας. Ὑγιῆς ἀκμαία νεᾶνις, μὲ τοιαύ-
την ἐνδυμασίαν τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ παραβαίνουσα,
πληροῦναι τὸ πρόστιμον· κωλύεται ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵ-
ματος, κρυολογεῖ, πυρέσσει, καὶ ἀποθνήσκει. «Πό-
σον μὰς κατεπίκρανε ἡ Πρόνοια!» ἐκφωνοῦν οἱ φίλοι
αὐτῆς· ἀλλ' ἐρωτῶμεν, Ἡ Πρόνοια, ἢ τῆς κόρης ἢ μω-
ρία;

Εὐειδῆς ἀπαλὴ νύμφη ὑπάγει, νύκτας κατὰ συνέχει-
αν, εἰς συναναστροφὰς πρὸς τιμὴν τοῦ γάμου τῆς συγ-
κροτουμένης. Ἴσως τὴν πονεῖ ὀλίγον ὁ λαιμὸς, καὶ ἡ
δυσκράσια τοῦ καιροῦ εἶναι πρόδηλος· μ' ὄλον τοῦτο,
πρέπει ν' ἀφίην γυμνὸν τὸν τράχηλον καὶ τοὺς βραχίο-
νας· διότι ποῖος εἶδὲ ποτε νύμφην κατεσκεπασμένην
εἰς ἐσπερινούς χορούς; Φλόγῳσις γεννᾶται εἰς τοὺς
πνεύμονας, καὶ ἀποθνήσκει πρὶν παρέλθωσιν αἱ νυμ-
φικαὶ τῆς ἡμέραι. Κατηγορεῖται πάλιν ἡ Πρόνοια,
ὅτι ἐπῆρεν αὐτὴν ἐν τῷ μέσω τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς
ἐλπίδος. Φεῦ! δὲν ἔκοψεν αὐτὴ τὸ νῆμα τῆς ζωῆς
τῆς;

Χωρικὴ νεᾶνις, εἰς ἄστατον κλίμα ἐκτεθειμένη, ἀγο-
ράζει νέον μεταξωτὸν ἐνῶ τῆς χρειάζεται φλαννέλα.
Πάσχει ἀκολούθως ἀπὸ ρευματισμόν. Τί πρέπει τῶ-
ρα νὰ στοχασθῆ, ὅτι ὁ Θεὸς ἔστειλε τὰ ρευματικά, ἢ
ὅτι τὰ ἐπέφερον ἡ κενοδοξία τῆς;

Ἄς στοχασθῶμεν τί πλῆθος νόσων γεννᾷ ἡ πολυ-
φαγία, ἡ πολυποσία, ἡ τοῦ πλοῦτου ἢ τῆς δόξης μέρι-
μνα, ἡ ἀμέλεια τῆς γυμνάσεως καὶ τῆς καθαρότητος,
ἢ παράλογος ἐνδυμασία, τὸ τοῦ στήθους ὑπερβολικὸν
σφιγξιμον, κτλ. κτλ. ὅλαι δὲ προτάπτονται εἰς τὴν
Πρόνοιαν! Τοῦτο οὐχὶ μόνον ἀγνοίαν, ἀλλὰ καὶ ἀσε-
βειαν δεικνύει.

Τὸ ἐπαναλαμβάνομεν. Ἡ παράβασιν τῶν νόμων
τοῦ Θεοῦ ἐπιφέρει τὰς ἀσθενείας. Ἄν οἱ φυσικοὶ νό-
μοι μετ' ἀκριβείας ἐφυλάσσοντο ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν,
ἤθελον ἐξαλειφθῆν αἱ φρεβραὶ νόσοι, αἱ ἀποκόπτουσαι
τὴν ζωὴν, καὶ αἱ μακροχρόνιοι ἀρρώστιαι, αἱ καθιστώ-
σαι αὐτὴν βάσανον. Οἱ καλλήτεροι γνωρίζοντες τὸ φυ-
σικὸν σύστημα φρονοῦν ὅτι ἡ θαυμασία αὕτη μηχανή,
τὸ σῶμα, ὁ ὠραῖος οὗτος ναὸς, ἤθελε φεραῖσθαι βαθ-
μηδὸν, καὶ οἱ ἀνθρώποι ἤθελον ἀποθνήσκειν καθὼς
ὀλίγοι τινὲς τώρα, ὡσεὶ ἀποκοιμώμενοι.

Σημειωτέον δὲ καὶ ὅτι τῶν ἀμαρτιῶν μας τὰ θεινὰ
ἀποτελέσματα συγκιρῶνται ὑπὸ τῆς ἀγαθότητος τοῦ

Θεοῦ. Τῶντι, ὡς πατὴρ μᾶς εὐσπλαγγίζεται. Πο-
λύ πνευματικὸν ὄφελος δύναται τις νὰ λάβῃ ἀπὸ σω-
ματικὴν κακοπάθειαν. Εἰς μὲν τὰς ἡμετέρας νόσους
ἐμποροῦμεν ν' ἀποκτήσωμεν καρτερίαν, ὑπομονὴν, καὶ
ταπεινοφροσύνην· εἰς δὲ τὰς ξένας μαθάνομεν τὴν συμ-
πάθειαν, τὴν ἀνοχὴν, καὶ τὰς γενναίας θυσίας.

Ἀλλὰ τίς ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ υἰεία εἶναι προτιμότερα
τῆς ἀρρώστιας; Ἄς μαθάνωμεν λοιπὸν τοὺς νόμους
ἀφ' ὧν ἐξαρτᾶται, καὶ ἄς ὑπακούωμεν αὐτοῦς.

ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ ΚΥΝΗΓΕΣΙΑ.

Τὰ ἐπόμενα ἔγραψεν Ἄγγλος ἀπὸ τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας.

ΤΗΝ 2αν Σεπτεμβρίου 1832, ἔμαθεν ὁ Εἰσπρά-
κτωρ τῆς Τίναβελλίας, ὅτι ἀγριοὶ τινες ἐλέφαντες εἶ-
χον φανῆν εἰς τὰ περίξ τῆς Κουταλλάμ. Συνοδία κυ-
νηγῶν πάραυτα συνεκροτήθη, καὶ πολλοὶ ἐντόπιοι κυ-
νηγοὶ ἐμισθώθησαν. Εἰς τὰς ἑπτὰ ἡμισυ τὸ πρῶτ
ἐκινήσαμεν ἔφιπποι ἀπὸ τὰς σκηνὰς μας, καὶ ὠδεύσα-
μεν τρία μίλια εἰς ἀνοικτὸν τινα τόπον, ἔχοντα ἐξ
ἐνὸς μέρους ὄρυζῶνας, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου δάσος. Ἀφοῦ ἐπε-
ριμείναμεν ἀρκετὴν ὥραν, ὁ ὄπλαρχηγὸς Β. καὶ ἐγὼ,
διαβάντες τοὺς ὄρυζῶνας, ἐστάθημεν ὑπὸ τὴν σκιάν
δένδρου. Εἰς τὴν θείαν ταύτην, ἠκούσαμεν τὸ σάλπι-
σμα ἐλέφαντος· ἐτρέξαμεν δὲ πάραυτα διὰ μέσου τῶν
ὄρυζῶνων μέχρι τῶν γονάτων καταλασπωθέντες, ἀλλὰ
ματαιῶς· ἐφθάσαμεν μόνον εἰς τὰ ἴχνη ἐνὸς ἀπὸ τὰ
ζῶα, ἔπειτα δ' ἐτρέξαμεν ἑπτακοσίους πήχεις μέσα εἰς
τὸ δάσος. Τίποτε ὁμως μὴ ἀνακαλύψαντες ἐνταῦθα,
ἐγὼ μὲν καὶ ὁ ὄπλαρχηγὸς Β. ὑπήγαμεν εἰς τὴν κοίτην
τοῦ ποταμοῦ, ὅπου εἴχομεν ἰδεῖν τὰ ἴχνη, ὁ δὲ Εἰσ-
πράκτωρ ἐμβῆκεν εἰς τὸ δάσος. Ἀποτυχόντες καὶ
ἀνυπόμονοι, σχεδὸν ἀπεφασίσαμεν, παραιτηθέντες ἀπὸ
τὸ κυνήγιον, νὰ ἐπιστρέψωμεν οἴκαδε· ἀλλὰ τὴν στιγ-
μὴν ταύτην μετεμψυχώθημεν, ἀκούσαντες δύο πυροβο-
λήσεις ἐμπροσθέν μας, ἀμφοτέρας τοῦ Εἰσπράκτορος.
Ἐδράμομεν ὅσον τάχιστα, δάση, λαγκάδια, καὶ ῥυά-
κια διερχόμενοι, ἕως οὗ, τέλος, ἀπὸ τὴν κορυφὴν φάραγ-
γος εἶδομεν τοὺς ἐλέφαντας. Ἦτον αὕτη στιγμὴ με-
γάλῃς συγκινήσεως. Ἀπαντες ἤμεθα διεσκορπισμένοι.
Ὁ Εἰσπράκτωρ εἶχε πιάσει τὴν μέσην ὁδὸν, ὁ ὄπλαρ-
χηγὸς Β., κυνηγοὶ τινες, καὶ ἐγὼ τὴν ἀριστεράν, ἄλλοι
δὲ τινες συμβοηθοὶ μας κατέβαινον ἀπὸ τὴν δεξιάν.
Τὸ κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἀκόμη ἐβλεπον παρ' ἐν τι, τὸ ὅποιον
μ' ἐφαίνετο καλύβη ἐντοπιῶν ἐστεγασμένη με φύλλα·
ἀλλ' ἀφοῦ ὀλίγους πήχεις προσχώρησα, μού παρεστη αἰ-
φνιδίως εἰς τὴν ὄρασιν ἡ παμμεγέθῃς κεφαλὴ τοῦ ἐλέ-
φαντος ἄνωθεν τοῦ δάσους περισειομένη, ἐντὸς δεκα-
πέντε πηγῶν ἀπὸ ἡμᾶς. Ὁ ὄπλαρχηγὸς Β. καὶ εἰς κυ-
νηγὸς ἦσαν καθεαυτὸ ἐμπροσθέν μου· ὅλοι ἐπυροβολήσα-
μεν ταυτόχροτως, καὶ εἰς τόσον εὐθείαν γραμμὴν, ὥστε
ἡ ἄκρα τοῦ πυροβόλου μου ἐκτύπησε τὸν κυνηγὸν, τὸν
ὅποιον καὶ κατὰ πρῶτον ἐνόμισα ὅτι εἶχον τουφεκίσειν.
Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο, μολοντί ἐπὶ τέλους ἐφάνη ἀσή-
μαντον, μ' ἐτάραξεν ὀλίγον τι. Ὁ δὲ μέγας ἐρεθισμὸς,

τὸν ὅποιον ἐπροξένησεν ἡ κατὰ πρῶτην φοράν ὄψις ἀγρί-
ου ἐλέφαντος ἐλευθέρου καὶ εἰς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ κατά-
στασιν, διήγειρεν αἰσθήματα ἐλπίδος καὶ φόβου, ἐκτε-
νῆ καὶ ἀπερίγραπτα.

Τὸ τρομακτικὸν φαινόμενον τοιοῦτου παμμεγέθους
ζῴου ἐξέστησεν ἡμᾶς, καθότι μάλιστα ἐτύχομεν δια-
σκορπισμένοι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν. Ὁ ἐλέφας
μετὰ φρικώδους σαλπίσματος ὤρμησε κατὰ τινος, τὸν
ὅποιον δὲν ἠμποροῦσα νὰ ἴδω, ἀλλὰ προχωρήσας εἶδον
εὐθύς τὸν Εἰσπράκτορα τρέχοντα χωρὶς πύλου ἢ πυρο-
βόλου, καὶ τὸν ἐλέφαντα ἐξοπίσω του. Ἀμέσως ἐπυ-
ροβόλησα, σκοπεύων νὰ κτυπήσω ζωτικὸν τι μέρος ὑπο-
κάτω τοῦ ὠτίου· ἡ βολὴ ἐκτύπησε μὲν, ἀλλὰ κατὰ δυσ-
τυχίαν χωρὶς τὸ ποθοῦμενον ἀποτελεσμα. Ὁ δοῦλός
μου, ὅστις ἐκράτει γεμισμένον τουφεκίον, ἐξεπίτηδες
διὰ τοιαύτην χρείαν, ἔσπεκε δέκα ἢ δεκαπέντε πήχεις
μακρὰν ἀπὸ ἐμὲ, πολὺ διάστημα εἰς τοιαύτην ὥραν
ἀλλ' ὅσον τάχιστα ἠλλάξαμεν τουφεκία. Εὐθύς ἐστρά-
φην, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ θηρίον ἐπίασε τὸν Εἰσ-
πράκτορα, καὶ τὸν ἐσήκωσε ἀπὸ τὴν γῆν. Χωρὶς
ἀναβολὴν ἐστάθμισα τὸ πυροβόλον μου, με τὴν ἐλπίδα
ὅτι ἠμποροῦσε νὰ τύχῃ ὥστε νὰ σώσω αὐτόν. Ὁ ἐλέ-
φας περιστρέφῃ εἰς μέρος τοῦ δένδρου, κρατῶν εἰσέτι
μὲ τὴν προβοσκίδα τὸν Εἰσπράκτορα, καὶ εἶδον ὅτι
μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ δὲν ὑπῆρχεν ἐμπό-
διόν τι· ἔστυρα λοιπὸν, καὶ κατὰ θείαν πρόνοιαν τὸν
εὐρήκα εἰς τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμόν. Ἐκλονήθη, ἐσκόν-
δαψεν, ἔρριψε τὸν Εἰσπράκτορα, καὶ ἀνεχώρησε χωρὶς
νὰ τὸν πατήσῃ. Ὁρμησα τότε εἰς τὰ ἐμπροσθέν,
σκοπεῖν ἔχων ν' ἀδειάσω καὶ τὸ δευτέρον μου λαμνίον·
ἀλλ' ἐπειδὴ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ἐλέφαντος ἐμειοβάθη-
σαν πράγματα τινα, διέφυγε, καὶ ὅπως ἐγένετο ἄφαντος
ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Ὁ Εἰσπράκτωρ ἔκειτο κα-
ταγῆς καὶ νεκρός· πόνος δὲ καὶ ζάλη ἐπίασεν ἐμὲ εἰς
τὴν κεφαλὴν· ἐνῶ διευθυνόμεν πρὸς αὐτόν, ἐκινήθη,
καὶ ἐβόηθησεν αὐτὸς ἐαυτόν, πιάσας τὸ δένδρον· ἔσπευ-
σα τότε, καὶ τὸν εὐρήκα ὡς ἀναστάντα ἐκ τοῦ τάφου,
μὲ νεκρικὴν ὠχρότητα εἰς τὸ πρόσωπον· εἶδον αἶμα,
ἀλλ' ἦτο τοῦ ἐλέφαντος, στάζον ἀπὸ τὸ μέτωπόν του.

Οὐδέποτε θέλω λησμονήσειν μ' ὅποια αἰσθήματα
εἶδον τὸ τέρας ἐφορμῶν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μάλι-
στα μ' ὅποια αἰσθήματα εἶδον τὴν παμμεγέθη αὐτοῦ
προβοσκίδα περιτυλισσομένην καὶ ἀναλαμβάνουσαν τὸν
φίλον μου. Ὁ Εἰσπράκτωρ ἦτο φυσικῶν σχεδὸν λειπο-
συμμημένος· παρητήσαμεν τὴν καταδίωξιν, καὶ τὸν ἐφέ-
ραμεν ῥακίον καὶ νερόν, τὰ ὅποια τὸν ἐζωογόνησαν, καὶ
μᾶς εἶπεν ὅτι, ἀφοῦ ἐπροχώρησεν ἕως ὀκτὼ πήχεις πλη-
σίον τοῦ ἐλέφαντος, ἐπυροβόλησε, στοχαζόμενος ὅτι
κατὰ τὸ σῆμα ἦθελεν ὀπισθοδρομήσειν· ἀντὶ τούτου
ἐφόρμησε κατ' αὐτόν. Ἐπυροβόλησε τότε καὶ δεύτε-
ρον πέντε πήχεις μόνον μακρὰν τοῦ κτήνους, καὶ ἐφυ-
γεν, ἀλλὰ τὸ ζῶον ἐπρόφρασεν αὐτόν· ἔρριψε λοιπὸν
τὸ τουφεκίον κατεπάνω του, καὶ ἐζήτησε νὰ περιστρα-
φῇ εἰς δένδρον, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ἐπίσης πανοῦργος πε-

ριεστράφῃ ὁμοίως εἰς τὸ δένδρον, τὸν ἐπίασεν ἀπὸ τὸν
τράχηλον, καὶ τὸν κατέρριψεν· ἐζήτησε τότε νὰ τὸν κεν-
τρίσῃ· ἀλλὰ κατὰ θείαν πρόνοιαν οἱ χαυλιόδοντες
ἐκτύπησαν εἰς τὴν γῆν ἐκατέρωθεν αὐτοῦ, καὶ οὕτω δι-
εσώθη. Ὁ Εἰσπράκτωρ ἠσθάνθη ἔπειτα ὅτι ὁ ἐλέ-
φας ἀνέλαβεν αὐτόν με τὴν προβοσκίδα του, ἦκουσεν
ἐπομένως τὸ τουφεκισμὸν μου, καὶ πάραυτα εὐρέθη κα-
ταγῆς. Μίαν ἢ δύο στιγμὰς ἀπέμεινεν ἡσυχος ἐκεῖ,
ἔπειτα δ' ἐκλινεν ἀλαφρὰ, καὶ εἶδεν ἐστραμμένα πρὸς
ἐαυτὸν τὰ νῶτα τοῦ ἐλέφαντος.

Εἴκοσι βόλια τουλάχιστον πρέπει νὰ ἐπῆρε μεθ' ἐαυ-
τοῦ ὁ ἐλέφας. Ἴσως δ' ἐπρόκρινε τὸν Εἰσπράκτορα διὰ
τὸ στιλπνὸν λευκὸν χροῶμα τοῦ ἐνδύματός του.

Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἐμάθωμεν ὅτι κυνηγοὶ τινες
εἶχον θανατώσειν τὸν ἐλέφαντα, ὅστις περιεπλανᾶτο
εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐπληγώθη. Ἦτο δὲ τὸ μήκος δεκα-
τέσσαρας πόδας, καὶ τὸ ὕψος ἑνδεκά. Αἱ βολίδες μου
εἶχον κτυπήσειν αὐτόν εἰς τὴν τράχηλον καὶ τὸ ἀριστε-
ρὸν ὄμμα, καὶ ἡ κεφαλὴ του ἦτο κατατρυπημένη.

ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ.

ΜΕΤΑ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ, οἱ Ἀπόστολοι,
ἐμπλησθέντες τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐπαρρησιάζοντο
πανταχοῦ, τεθωρακισμένοι τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀφοβίαν.
Ὁ πρὸ μικροῦ ἀρνηθεὶς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὴν
παιδείσκη αὐτὴν τοῦ Ἀρχιερέως κηρύττει ἐνώπιον αὐ-
τοῦ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ τῶν ὁμοβάντων του, Ἄννα, Ἰω-
άννου καὶ Ἀλεξάνδρου, ὅτι δὲν ὑπακοίει πλέον εἰς αὐτοὺς,
ἀλλ' εἰς τὸν Θεόν· εἰς τὴν καλουμένην Ἰβραϊαν Πύλῃν
τοῦ Ἱεροῦ ἐμπνοὺς ἐρχεται, στερεώσας τὰς βάσεις καὶ
τὰ σφυρὰ χλωῶ τινος· ὁ λαὸς ἐκθαμβὸς τρέχει πρὸς
αὐτόν· ὁ δὲ Καϊάφας, στήσας αὐτόν εἰς τὸ μέσον, ἐρω-
τᾷ, Ἐν ποίᾳ δυνάμει καὶ ἐν ποίῳ ὀνόματι ποιεῖς
ταῦτα;— Ἀρχοντες τοῦ λαοῦ, ἀποκρίνεται ὁ ἐνθους μα-
θητῆς τοῦ Χριστοῦ· Ἀρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύ-
τεροι τοῦ Ἰσραὴλ, γνωστὸν ἔστω εἰς πάντας ὑμᾶς καὶ
εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ποιῶ ταῦτα ἐν τῷ
ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, τὸν ὅποιον
ἐσταυρώσατε. Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενημέ-
νος παρ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κε-
φαλὴν γωνίας.

Ἅγιος ἐνθουσιασμὸς κυριεύει τὰς καρδίας τῶν πρῶ-
των Χριστιανῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα. Οἱ πλοῦσιοι
αὐτῶν πωλοῦσι τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις των, καὶ
διαμερίζουσιν αὐτὰ εἰς ὄλους. Ὅλοι ζῶσιν ἐν ἀγα-
λιάσει, ἐν ἀφελείᾳ καρδίας, ὅλοι ἐν ἰσότητι, καὶ ἡ χά-
ρις τοῦ Θεοῦ καταβαίνει ἐπὶ πάντας.

Ὁ δυνάστης Κανδάκης καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος
ἐπιστρέφει ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Ὁ
Ἀπόστολος Φίλιππος ἀνοίξας τὸ στόμα πρὸς αὐτόν εὐ-
αγγελίζεται τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Χριστοῦ. Πιστεύω
καὶ παραδέχομαι ταύτην, φωνάζει ὁ βάρβαρος· καὶ
ῥύακα βλέπων κατὰ τὴν ὁδὸν, Ἰδοὺ ὕδωρ, λέγει πρὸς

τὸν Φίλιππον· ἰδοὺ ἀπόλουσε τὸν παλαιὸν σαρκικὸν
ἄνθρωπον, καὶ βάπτισέ με ἄγνον καὶ πνευματικόν.

Ὡς νὰ μὴ εἶχεν ἡ Ἰουδαία κινδύνους ἀρκοῦντας καὶ
καταδιώξεις ἀκούσας, οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ διαμοι-
ράζονται τὰς βασιάνους ὄλων τῶν βασιλείων, καὶ δια-
σπείρονται εἰς τὴν οἰκουμένην· ἐπιλαμβάνονται τοῦ ἀτι-
θάσσου κόσμου, καὶ τὸν μαλακύνουσι· καὶ καθὼς ὁ κα-
ταβαίνων ἐξ οὐρανοῦ ὑετὸς δίδει ἄρτον εἰς βρῶσιν, οὕ-
τως ὁ θαυματουργὸς λόγος τοῦ Ἰησοῦ δίδει τροφὴν εἰς
τὰ ἔθνη· ἡ δὲ κολοσσαία δύναμις τῆς Ῥώμης εἰς τὸν
ἱστορικὸν ἐνθυμίζει τὴν ὑπὸ τοῦ προφήτου Δανιὴλ ἀνα-
φερομένην ἐκείνην εἰκόνα, τῆς ὁποίας ἦτον ἡ κεφαλὴ
ἐκ χρυσοῦ, αἱ χεῖρες ἐξ ἀργύρου, οἱ μηροὶ ἐκ χαλκοῦ, καὶ
οἱ πόδες ἐξ ὀστράκου. Ὁ Χριστιανισμὸς ἀπεσχίσθη ὡς
λίθος ἄνωθεν, καὶ τῆς ὑπερφυοῦς ἐκείνης εἰκόνας ἐπά-
ταξε τοὺς ὀστρακίνοὺς πόδας, καὶ μετέβαλεν αὐτὴν εἰς
κονιορτόν· ὁ δὲ λίθος ὁ πατάξας τὸ εἶδωλον ἐγένετο
ὄρος μέγα, καὶ ἐπλήρωσε τὴν γῆν.

Ὁ Ἰησοῦς παρέλαβε μαθητὰς, ἀλειεῖς ἀγραμμάτους·
ἀλλὰ τὸ κήρυγμα κυριεύει τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ὑπὸ
ἀλιέων μεταφερόμενον, καὶ εἰς οὐδὲν βλάπτει τῶν κη-
ρύκων ἡ εὐτέλεια, ἀλλ' ἡ τοῦ κηρυττομένου θρησκευμα-
τος ἰσχὺς ἀνατρέπει πάντα τὰ περιφράγματα. Καὶ
ἡ Ἑλληνικὴ διάλεκτος, καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ μοναρχία, ἡ
μὲν γενικὴ γλῶσσα, ἡ δὲ γενικὴ κυβέρνησις τοῦ τότε
πεφωτισμένου κόσμου, ἐκκενοῦσι μὲν πᾶν βέλος κατ' αὐ-
τοῦ τοῦ θρησκευματος, ὑποχείριοι δὲ τελευταῖον γενό-
μεναι, καθιστῶνται τούτου αἱ ἰσχυρότεροι σύμμαχοι.
Οὕτως, ὁ σταυρὸς ἐξετάθη μὲν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ'
ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ ἐκτείνας τὰς χεῖρας συνή-
γαγεν εἰς ἐαυτόν τὰ ἔθνη. Οὕτως, ὁ σταυρὸς ἠπλώ-
θη μὲν κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ διὰ τοῦ σταυροῦ ὁ
κόσμος ἐπληρώθη ἀληθείας· καὶ καθὼς, ἡλίου φανέν-
τος, τὸ σκότος ἀποδιώκεται, καὶ τὰ θηρία εἰς τὰς ἐαυ-
τῶν φωλάς ὑποκρύπτονται, καὶ ἀνδροφῶνοι λησταὶ εἰς
τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων ἀνατρέχουσιν, οὕτως ἀπὸ τῆς
γῆς διώκεται τὸ σκότος, καὶ ἀφανίζονται τύραννοι
καὶ βασανιστήρια, Δρυίδες καὶ ἀνθρωπίνων σαρκῶν
θυσιαστήρια. Πᾶν ὅ,τι θείον, πᾶν ὅ,τι μέγα, πᾶν
ὅ,τι ὠφέλιμον ἢ ἀρχαία Ἑλληνικὴ φιλοσοφία ὑπέκρυ-
πτεν εἰς ὀλίγους, τοῦτο τὸ πρόδρομον φῶς, λαμβάνον
ἡλιακὴν τὴν λαμπρότητα, διαχύνεται εἰς ἅπασαν τὴν
γῆν, καὶ εἰσδύει εἰς τὰς καρδίας καὶ εἰς τοὺς νόας ἐν
εἴδει θρησκευματος καὶ θερημαῖον καὶ φωτίζον, καὶ
ὡς θρησκευμα διατηροῦν τὴν δεσποτείαν αὐτοῦ· καὶ
τῆς τοῦ Σωκράτους ἠθικῆς καταδικωμένης τὸ πάλαι,
παμπληθεῖς φιλόσοφοι ἀπὸ τοῦ ἱερατικοῦ ἀμβωνος με-
τὰ τῶν λαῶν φιλοσοφοῦσιν.

Ὁ Θεὸς ἐπλάσε τὴν γυναῖκα, καὶ ἰδὼν αὐτὴν ἐμει-
δίασε, λέγουσιν οἱ ποιηταί, διὰ τὴν καλλονὴν τοῦ δη-
μιουργήματός του· ἔθεσε δὲ ταύτην πλησίον τοῦ ἀνδρός
εἰς παράδεισον καὶ τόπον ὑπερφέροντα τῆς κτίσεως, καὶ
καταλαμπόμενον ἀπὸ πάσας τὰς ἀνατολάς τῶν ἄστρων.
Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐλθὼν εἰς τὴν γῆν εὗρε τὴν

γυναίκα εκπτώτων τοῦ βαθμοῦ της, καὶ ὡς κατωτέρας φύσεως πλάσμα θεωρουμένην· ἐκ τοῦ δουλικῷ δὲ γυναικωνίτου της τὴν ἐξήγαγε σύντροτον τοῦ ἀνδρός, καὶ τροφὸν καὶ διδάσκαλον τῶν τέκνων της. Ἐκ τούτου μεταρρύθμισις σωτήριος προέκυψεν εἰς τὴν κοινωνίαν· βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν γυναικῶν, ἐβελτιώθη ἅπας ὁ ἄνθρωπος· τὰ ἤθη τῶν ἀνθρώπων ἐξημερώθησαν, καὶ τὰ ἤθη ἐβελτίωσαν τοὺς νόμους.

Ὅτε ἐν μέσῳ τῆς ἀποθεώσεως τῆς ὕλης, τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλληνικὴ μυθολογία θρησκεία καθιέρωσε, καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ μάχαιρα ὑπεστήριξε, ὅτε ἐν μέσῳ τῶν φωτοσβυστήρων, ἐν μέσῳ τῶν Μάγων τῆς Ἀνατολῆς, τῶν Μάντεων τῆς Ἑλλάδος, τῶν Ἱερέων τῆς Αἰγύπτου, τῶν Δρυΐδων καὶ Εὐαγῶν τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης, τὸ Εὐαγγέλιον μετέβαινεν εἰς τὰ ἔθνη, καταλύον ἐν σιγῇ τὸ ψεῦδος, καταστρέφον τὴν ἀνισότητά, κηρύττον τὴν ἐλευθερίαν, ἀρπάζον τοὺς μεγιστάνας ἐκ μέσου τῶν αὐλῶν, καὶ ποιοῦν αὐτοὺς Διασώτας ἀρετῆς, τότε οἱ Ἀπόστολοι, τότε οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, τότε οἱ Μεγαλομάρτυρες, δὲν ἦσαν μόνον οἱ χειραγωγοὶ τῶν ἐθνῶν πρὸς τὴν οὐράνιον μακαριότητα, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀληθεῖς φιλόσοφοι, οἱ κήρυκες τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐθνῶν. Διὰ ταῦτα οἱ Αὐτοκράτορες τοὺς παρέδιδον εἰς τὰ στόματα τῶν λεόντων καὶ εἰς τοὺς ὄνυχας τῶν παρδάλεων.—Π. ΣΟΥΤΣΟΣ.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΠΕΡΙ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ.

Εἰς ἀξιοθαύμαστον τινὰ λόγον, ἐκφωνηθέντα ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ἀγγλαμερικανοῦ Εὐερέττου, διοικητοῦ μιᾶς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, εὐρίσκωμεν τὰ ἐπόμενα.—

Λανθάνονται πολλοὶ ὅσοι νομίζουσιν, ὅτι μόνον οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος λόγιοι εὐρίσκουν καιρὸν νὰ δίδονται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Πάντῃ ἀλλῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα. Κατ' ἐμὴν γνώμην, οἱ χειροτέχναι, οἱ ἔργαστηριακοὶ καὶ ἄλλοι ἔμποροι, ἔχουν ἴσην εὐκαιρίαν μὲ τοὺς ἰατροὺς, τοὺς δικηγόρους, καὶ ἄλλους τῶν λογίων ἐπαγγελματιῶν ἀνδρας. Γνωρίζω τινὰς βαναύσους τεχνίτας, ἀνθρώπους μάλιστα κοινὰς ἀσχολοῦν, οἵτινες ἔχουν τὴν διάνοιαν καλῶς κεκοσμημένην μὲ παντοίας ὠφελίμους γνώσεις, ἀποκτηθείσας ἐκ βιβλίων. Ἦθελον δὲ ὑπάρχειν πολλοὶ περισσώτεροι τοιοῦτοι, ἂν ἡ ἐκπαίδευσις τῶν κοινῶν μας σχολείων ἦτον ὑψηλοτέρου βαθμοῦ, καὶ ἂν εἰς ἕκαστον κοινὸν σχολεῖον εὐρίσκετο μία καλὴ βιβλιοθήκη. Θυμᾶσιον εἶναι τῶντι, πόσον καὶ εἰς τὰς πλείον ἀπαιτήσεις περιστάσεις δύναται νὰ κατορθώσῃ πρὸς βελτίωσιν τοῦ νοῦς του ὁ σταθερὰν ἔχων ἀπόφασιν νὰ σοφισθῇ. Ἐσχάτως ἔπεσεν εἰς χεῖράς μου ἐπιστολὴ, μνηολογημένη τὴν 6ην Σεπτεμβρίου (1838), πόσον ἀξιόλογος κατ' ἐαυτήν, καὶ πόσον ἰσχυρῶς τὸ προκείμενον διασαφηνίζουσα, ὥστε θέλω ἀναγνώσειν μέρος αὐτῆς, μολοντί εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐγράφη χωρὶς τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν περὶ δημοσιεύσεως.

Ἡμῖν (λέγει ὁ συγγραφέας) ὁ νεώτατος πολλῶν ἀδελφῶν, καὶ οἱ γονεῖς μου ἦσαν πτωχοί. Μόνα μέσα

πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀπήλαυον ὅσα παρῆχε τὸ κοινὸν μας σχολεῖον· καὶ τούτων δὲ μ' ἀπεστέρησε δεκαπενταετῆ ὁ θάνατος τοῦ πατρός μου· διότι ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποβίωσιν ἠναγκάσθη νὰ γένω μαθητῆς σιδηρουργοῦ εἰς τὴν κώμην τῆς γενέσεώς μου. Ἀλλὰ πρὶν ἀρχίσω τὴν μάθησιν τῆς σιδηρουργικῆς τέχνης, εἶχον ἤδη ἀποκτήσειν ἀκαταδάμαστον φιλαναγνωσίαν, διελθὼν ὅλα τὰ εἰς τὰς βιβλιοθήκας τοῦ χωρίου ἱστορικὰ συγγράμματα. Ἀφοῦ ἐτελείωσα ὑπὲρ τὸν ἡμισὺν καιρὸν τῆς μαθητείας μου, συνέλαβον αἰφνης τὴν ἰδέαν νὰ σπουδάσω Λατινικά. Βοηθούμενος δὲ ὑπὸ μεγαλητέρου ἀδελφοῦ, ὅστις εἶχε σπουδάσειν εἰς πανεπιστήμιον διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ κόπων χορηγήσας τὴν δαπάνην, ἐπέρασα τὸν Βιργίλιον τὰς ἐσπέρας ἐνὸς χειμῶνος. Μετὰ τινὰ καιρὸν, τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσα εἰς τὸν Κικέρωνα καὶ ἄλλους Λατίνους συγγραφεῖς, ἤρχισα τὰ Ἑλληνικά. Περὶ τὴν ἐποχὴν δὲ ταύτην ἤμην ὑπόχρεως νὰ δίδω πᾶσαν ὥραν τῆς ἡμέρας καὶ μέρος τῆς νυκτὸς εἰς τὰ καθήκοντα τῆς σιδηρουργίας. Μ' ὅλον τοῦτο, πάντοτε πλησίον μου ἔχων τὴν Ἑλληνικὴν γραμματικὴν, εὕρισκον κάμμιναν στιγμὴν, ἐνῶ ἐκτύπων μεγάλον τινα σίδηρον, κατ' ἣν βάλλων ἐμπροσθέν μου τὸ βιβλίον εἰς ἀπόκρυφόν τι μέρος, ἐμελετοῦσα τὸ τυπτικόν, τυπτεις, τυπτει, ἀπαρτήρητος ὑπὸ τῶν συνεργατῶν μου, πλην πολλῶν με ὄχι μικρὰν βλάβην τοῦ εἰς τὸ πῦρ ἐργαλείου. Τὸ ἐσπέρας ἐκάδιζον, ἀβοήθητος καὶ μόνος, εἰς τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου· εἴκοσι δ' αὐτῆς ῥαψωδίαί ἐπέρασαν ὑπὸ τὰ ὄμματά μου εἰς διάστημα ἐνὸς χειμῶνος. Ἐστράφην ἔπειτα εἰς τὰς νεωτέρας γλώσσας, καὶ μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως ἔμαθον ὅτι ἡ σπουδὴ τῶν Λατινικῶν ἦτον ἀρίστη προετοιμασία εἰς τὰς πλειοτέρας τῶν νεωτέρων διαλέκτων. Τοῦτο πολὺ ἐσφόδρυνε τὴν ἐπιθυμίαν μου νὰ γνωρίσω τὴν φιλοσοφίαν, παραγωγὴν, καὶ συγγένειαν τῶν διαφορῶν Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Ἦρχισα δὲ νὰ μὴν ἀρκῶμαι πλέον μὲ τὰς ὀλίγας ὥρας, τὰς ὁποίας μ' ἀφίνον διὰ τοιαύτας ἐρεῦνας τὰ ἐπίπονα σιδηρουργικὰ χρέη μου. Παρήτησα λοιπὸν τὴν σφύραν καὶ τὸν ἀκμῶνα, καὶ κατέφυγον εἰς τὴν πόλιν Νέον Διμένα (New Haven), ὅπου ἐδιδάχθην παρ' ἐντοπίων τὰ Γαλλικά, Ἰσπανικά, Γερμανικά, καὶ Ἰταλικά. Ἐπέστρεψα δὲ μετὰ δύο ἐνιαυτοὺς εἰς τὸ χαλκεῖον φέρων μετ' ἐμαυτοῦ ὅσα βιβλία εἰς αὐτὰς τὰς γλώσσας ἠδυνήθη νὰ προμηθευθῶ. Τελειώσας τὰ βιβλία ταῦτα, ἤρχισα τὰ Ἑβραϊκά, μὲ σφοδρὸν πόθον νὰ διατρέξω νέον στάδιον· τῶσον δὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν κατέβαλον, ὥστε μετ' ὀλίγας ἐβδομάδας ἠμπόρουν νὰ ἀναγινώσκω δύο κεφάλαια τῆς Ἑβραϊκῆς Γραφῆς πᾶσαν πρωίαν πρὶν τοῦ ἡμεροκαμιάτου, —διότι ἄλλον καιρὸν παρὰ τοῦτον καὶ μίαν ὥραν μετὰ τὸ μεσημέριον δὲν εἶχον εἰς τὴν ἐξουσίαν μου. Ἀφοῦ δ' ἰκανῶς ἐγνώρισα καὶ τὴν διάλεκτον ταύτην, ἤρχισα νὰ περιστρέφω τοὺς ὀφθαλμοὺς ζητῶν μέσα, δι' ὧν νὰ μνησθῶ εἰς ἄλλας γλώσσας τῆς Ἀσίας· ἀλλὰ μὲ βαδύτατην λύπην εἶδον ἐμπροσθέν μου ἀνυπερβλήτον σχεδὸν

Η ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Ἄριθ. 4.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ.

ΜΟΛΟΝΟΤΙ πολιτικῶς ἡ Κέρκυρα πρωτεύει τῆς Ἑπτανήσου, ἡ Κεφαλληνία ὅμως εἶναι ἡ μεγαλητέρα τῶν Ἑπτᾶ. Μέγιστον μῆκος ἔχει 31 μιλίων· τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς εἶναι πολὺ ἄνισον, καθότι ἔχει διαφόρους κόλπους, ἐξ ὧν ὁ κυριώτερος, ὀκτὼ μίλια ἐμβαίνων ἐντὸς τῆς ξηρᾶς κατὰ τὴν μεσημβρινοδυτικὴν παραλίαν, σχηματίζει ἀσφαλῆστατον λιμένα. Περὶ τὴν μέσην τὸ πλάτος τῆς νήσου εἶναι μόνον ὡς δέκα μιλίων· ἀλλ' εἰς τὸ βόρειον μέρος εἶναι σχεδὸν διπλάσιον. Ἡ νοτιωτάτη ἄκρη τῆς Κεφαλληνίας, ἡ κοινῶς λεγομένη Σκάλα, ἀπέχει ἀπὸ μὲν τὴν πλησιεστάτην ἄκρην τῆς Πελοποννήσου, τὸν Χελωνάτην, εἰκοσιτρία μίλια· ἀπὸ δὲ τὴν βορειοτάτην τῆς Ζακύνθου, ὀκτὼ μίλια. Ἡ Λευκάς ἀπέχει μόνον πέντε μίλια τοῦ βορειοτάτου ἄκρωτηρίου τῆς Κεφαλληνίας, τοῦ τὴν σήμερον λεγομένου Φησκάρδου· τὰ δ' ἐγγύτατα τῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου καὶ πρὸς τὴν εἰσοδὸν τοῦ Κόλπου τῶν Πατρῶν ἦτοι Κορινθιακοῦ Κόλπου, ἀπέχουσι τῆς Κεφαλληνίας μίλια εἰκοσιτέσσαρα. Ἡ μικρὰ Ἰθάκη ἐκτείνεται κατὰ τὸ ἀρκτικὸν ἡμισυ τοῦ ἀνατολικῷ παραλίῳ τῆς Κεφαλληνίας, χωριζομένη ἀπ' αὐτῆς διὰ στενοῦ πορθμοῦ δύο ἕως τριῶν μιλίων τὸ πλάτος. Ἡ περιοχή τῆς νήσου εἶναι 348 τετραγωνικῶν μιλίων, ὁ δὲ πληθυσμὸς τὸ 1833 ἦτο 56,447· ἐξ ὧν 12,195 ἦσαν γεωργοί, 1471 χειροτέχναι, καὶ 815 ἔμποροι. Ἦσαν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον περίπου 8000 Ἀγγλικά στρέμματα ἐσπαρμένα μὲ δημητριακὰ εἶδη, 6242 πεφυτευμένα μὲ σταφιδαμπελώνας, 432 μὲ ελαιῶνας, 12,232 μὲ οἶναμπελώνας, 1000 μὲ βαμβάκιον καὶ λίνον, καὶ 1000 μὲ ὄσπρια, ἐκτὸς 1644 στρεμμάτων διὰ κτηνοτροφίαν, καὶ 189,786 ἀκαλλιεργήτου γῆς.

Μακρὰ τις σειρά βουνῶν διαπερᾷ τὴν νῆσον ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν εἰς τὸ νοτιοανατολικὸν, κυριωτέρως κλάδους ἔχουσα τὸν Αἶνον, τὴν σήμερον Μαυροβούνι, καὶ τὴν Βαῖαν, τὴν σήμερον Ἀγίαν Δυνατήν. Ὁ Αἶνος ὑψοῦται ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης 4000 πόδας· καὶ τοπάλαι ὑπῆρχεν ἐπ' αὐτοῦ ἱερὸν τοῦ Διὸς, ἀλλ' οὐδὲ ἔχνη πλέον σώζονται. Ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τούτου βλέπει τις τὴν Ἀκαρνανίαν, τὴν Αἰτωλίαν, καὶ μέχρι τῶν ὄρεων τῆς Λοκρίδας, ὡς καὶ μέρος τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, καὶ πρὸς νότον ἕως εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἀρκαδίας. Παλλοὶ τῶν σημερινῶν κατοίκων ἐνθυμοῦνται τὸν ὑψηλὸν ταῦτον βουνὸν μὲ δάση ἐσκαπασμένον ἕως εἰς τὴν κορυφὴν κατὰ τὴν βόρειον αὐτοῦ πλευρᾶν, μ' ἐλάτας καὶ κυπαρίσσους ὡς ἐπιτοπλεῖστον, αἰτινες πρὸ τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα χρόνων διόλου ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ πυρκαϊᾶς, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησεν ἡ κακόνοια μιᾶς τῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν πατριῶν. Τὴν σήμερον ἡ ἀρκτική κατωφέρεια τοῦ ὄρους τούτου παρε-

Ο ΚΑΤΑ τὸ διάστημα τῶν ὀκτώδεκα ὥρῶν, ὅσας πᾶσαν ἡμέραν ἐκοιμάτο, νομίζων ἑαυτὸν μὲ βασιλικὴν ἐξουσίαν περιβεβλημένον, ἔπασχε τὰ αὐτὰ ὡς ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος, ἰσαριθμῶν ὥρας ὄνειρευόμενος, ἐφαντάζετο ὅτι ἐκρίνε καὶ ἐπέιναι. ὥστε καὶ νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν χωρικῶν εἰς τὰς ὁδοὺς. Αἱ ἡδοναὶ τῆς φαντασίας εἶναι τόσοι περαστικοὶ καὶ ἀθροιστικοί, ὅσον αἱ λύπαι αὐτῆς.

στάνει αλλόκοτον και μελαγχολικόν θέαμα· μιλίων τινῶν ἑκτασίς καλύπτεται ἀπὸ λευκαμένους κορμούς, ἐξ ὀλοκλήρου ἀποφλοιωμένους και ἀφύλλους, και τινὰς τριάκοντα ἕως τεσσαράκοντα πόδας ὑψηλοῦς. Ἡ μόνη ἐπὶ τῆς νήσου πεδιάς κεῖται μεταξὺ τοῦ Ἀργουτολίου και τοῦ Λιβατοῦ, ἐξ μιλίων ἔχουσα μῆκος, και με ἀμπελώνας ὡς ἐπιτοπλεῖστον πεφυτευμένη. Τὸ 1833 ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς νήσου 14,023 κερατοφόρα βοσκήματα, 26,323 πρόβατα, 14,273 αἰγες, και 3776 ἵπποι. Ἡ θάλασσα εὐπορεῖ ἀπὸ ἰχθῶς, και τὰ ὄρη ἀπὸ ἀγρίας περιστεράς και ἄλλα εἶδη κυνηγίου. Τὸ κλίμα εἶναι γλυκύτατον, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς ἀνεμοζάλας και ῥαγδαίας βροχάς. Εἰς τὰ ὄρεινά μέρη τῆς νήσου πνέει ὑγιεινὸς ἀήρ, ἀλλ' εἰς τὰ πεδινὰ βασιλεύει ὡς ἐπιτοπλεῖστον κατὰ τὸ θέρος περιοδικῶς πυρετοί. Ὑπόκειται δὲ και εἰς σεισμούς ἢ Κεφαλληνία.

Εἰς τὴν νήσον ταύτην κατασκευάζονται βαμβακερά τινὰ ὑφάσματα, και εἶδος ταπήτων ἀπὸ μαλλίων και τρίχας αἰγῶν. Ὑπάρχουσι δὲ και κεραμεῖα, και ἀποσταλακτήρια πνευμάτων. Πολλοὶ Κεφαλλῆνες καταγίνονται εἰς τὴν ναυτιλίαν, και ἱκανὸς πλοίων ἀριθμὸς ἀνήκει εἰς τοὺς κατοίκους.

Αἱ πόλεις εἶναι δύο, τὸ Ἀργουτόλιον, ἧτις εἶναι ἡ πρωτεύουσα, και τὸ Λιζούριον. Τὸ Ἀργουτόλιον κεῖται εἰς τοὺς πρόποδας βουνοῦ, ἐπὶ τῆς μικρᾶς χερσονήσου τοῦ κόλπου τῆς Κεφαλληνίας. Διμένα ἔχει ἀριστον και χωρητικώτατον κατοίκους δὲ 5200. Συνίσταται ἀπὸ δύο μόνον μεγάλας ὁδοῦς. Ἡ κυριώτερα, ἢ παρὰ τὴν θάλασσαν, εἶναι εἴκοσι πόδας τὸ πλάτος, τὸ δὲ μῆκος ἐν μίλιον και ἐν τέταρτον. Εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως εὐρίσκειται μικρὰ τετραγώνως πλατεῖα, ὡς ἀγορὰ χρησιμεύουσα. Ἡ περίχωρος εἶναι ἐλώδης και νοσερά. Ἀπέναντι τοῦ Ἀργουτολίου, εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ κόλπου, κεῖται ἡ πόλις Λιζούριον, ὠραιότερα τὸ φαινόμενον, ὑγιεινότεραν ἔχουσα τοποθεσίαν, και 5000 κατοίκους. Εἰς τὴν γειτονίαν τοῦ Λιζουρίου ὄζονται λείψανα τῆς Πάλλης, μιᾶς τῶν τεσσάρων κυριωτέρων πόλεων τῆς ἀρχαίας Κεφαλληνίας. Ὁ ἐπίσκοπος τῶν Λατίνων διατρίβει εἰς τὸ Λιζούριον. Πέντε ἢ ἕξ μίλια μακρὰν τοῦ Ἀργουτολίου κεῖται τὸ φρούριον τοῦ Ἀγ. Γεωργίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀρκετὰ ὑψηλοῦ λόφου, με κώμην καλόκτιστον πλησίον αὐτοῦ. Ὁ Ἄσσοσ, ἢ ἀρχαία Νίσαιος, εἶναι παλαιὸν φρούριον κτισθὲν ὑπὸ τῶν Βενετῶν ἐπὶ τινος χερσονήσου εἰς τὸ ἀρκτικὸν μέρος. Ὑπάρχουσι δ' ἐκτὸς τούτων διάφοροι ἄλλαι σημαντικαὶ κωμοπόλεις, ὡς Τινέα, Ἀγ. Εὐφημία, Λιβατόν, κλπ.

Ἐπὶ τῆς καθεστῶσης κυβερνήσεως κατασκευάσθησαν εἰς τὴν Κεφαλληνίαν πολλοὶ δρόμοι και εἰς τὰς πόλεις και εἰς τὰς ἐξοχάς. Ἀξιοσημείωτος εἶναι μάλιστα ἡ ἐν Ἀργουτολίῳ γέφυρα τοῦ Τραπάνου. Οἱ δρόμοι τῆς ἐξοχῆς εὐκόλυναν πολὺ τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, και ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἐβελτιώθη ἡ γεωργία, ἐπειδὴ μετὰ τὴν κατασκευὴν τούτων οἱ πολῖται δυνάμενοι εὐ-

κολώτερον νὰ ἐπισκέπτονται τὰ κτήματά των, ἐβελτιώσαν τὴν γεωργίαν.

Οἱ Κεφαλλῆνες φημίζονται ὡς ἀγχίνοις και δραστήριοι, ἐπιχειρηματῆαι και φιλόπονοι. Ἰκανὸς ἐπισήμους ἀνδρας ἐγέννησεν ἡ Κεφαλληνία, και πολλοὶ αὐτῶν ἐτιμῆθησαν εἰς τὴν Ῥωσικὴν ὑπηρεσίαν, και στρατιωτικὴν και ναυτικὴν. Πολλοὶ νέοι στέλλονται κατ' ἔτος εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης· ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν δὲν ἀσχολοῦνται παρὰ εἰς τὴν ἱατρικὴν και τὴν νομικὴν, και διὰ τοῦτο οἱ ἐπαγγελλόμενοι τὰ τοιαῦτα πλεονάζουν εἰς τὴν νήσον. Εἰς πολλὰς τῆς Τουρκίας πόλεις μετέρχονται τὸ ἐπάγγελμά των οἱ Κεφαλλῆνες ἱατροί. Ἐπὶ Βενετῶν ἐρίδες, ὀπλομαχίαι, και φόνου ἐγίνοντο συχνότατα τὴν σήμερον διεδεχθη ταῦτα ἢ κρισολογία. Ἀγγλικὴ φρουρὰ ὑπάρχει ἐπὶ τῆς νήσου, και προσέτι ἐνότιοι στρατιῶται, χρησιμεύοντες εἰς ἀστυνομικὰ και ἄλλα καθήκοντα.

Διάφορα ὀνόματα εἶχε τοπάλαι ἡ Κεφαλληνία. Ὁ Ὀμηρος εἰς τὴν Ὀδύσειαν ὀνομάζει αὐτὴν Σάμον. Οἱ ἀρχαιότεροι αὐτῆς κάτοικοι λέγεται ὅτι ἦσαν ἀποικοὶ τῶν Δελέγων. Ἐκαλεῖτο δὲ Σάμη και ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ παραλίου κυριώτερα πόλις τῆς, τὴν ὁποίαν ὁ Στράβων μνημονεύει ὡς ἔρημον ἐπὶ τῶν ἑαυτοῦ χρόνων. Ὁ Θουκυδίδης (β'. 30) καλεῖ τὴν νήσον Τετράπολιν ἐκ τῶν τεσσάρων αὐτῆς πόλεων και περιοχῶν, τῆς Σάμης, Πάλλης, Κράνης, και Πρόνων. Ὁ Ῥωμαῖος ὑπατος, Μ. Φούβιος, εἰς τὸ τέλος τοῦ Αἰτωλικοῦ πολέμου, 189 π. κ., ἐκάλεσε τὰς τέσσαρας περιοχὰς ἢ φυλάς τῶν Κεφαλλῆνων νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν Ῥώμην· ἀπασαὶ δὲ ὑπήκουσαν εἰς τὴν πρόσκλησιν ἐκτὸς τῆς Σάμης, ὀχυρᾶς τότε πόλεως, ἧτις ἐβάστασε τετράμηνον πολιορκίαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἠλώθη και κατεστράφη, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς ἐπωλήθησαν ὡς ἀνδράποδα. Ὁ Φούβιος ἐθριάμβευσε και κατὰ τῶν Αἰτωλῶν και κατὰ τῶν Κεφαλλῆνων, 187 π. κ. (Λιβίου λθ'. 5.) Ἡ Κεφαλληνία ἔμεινε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ῥώμης ἕως τοῦ διηρέθη ἢ αυτοκρατορία, ἔκτοτε δὲ ὑπέκειτο εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς αυτοκράτορας μέχρι τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ Φράγκοι διεμέλισαν τὴν αυτοκρατορίαν τῆς ἀνατολῆς. Μετὰ ταῦτα ὑπέπεσεν ἡ Κεφαλληνία εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν ἐκ Νεαπόλεως Γόγκων, οἵτινες ἦσαν δεσπότηαι ἢ ἡγεμόνες τῆς Ἀχαΐας. Εἰς τῶν ἡγεμόνων τούτων ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τοὺς Βενετούς τὸ 1224. Τὸ δὲ 1479 ἐκυρίευσαν αὐτὴν οἱ Τοῦρκοι, και μετὰ εἴκοσι ἔτη ἠλώθη πάλιν ὑπὸ τῶν Βενετῶν, οἵτινες και τὴν ἐβάστασαν μέχρι τῆς πτώσεως τοῦ ἑαυτῶν κράτους τὸ 1797· τότε ὑπέπεσεν εἰς τοὺς Γάλλους, ἀλλὰ, τούτων ἀποδιωχθέντων ἐξ αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ῥώσων τὸ 1799, ἐγένετο ἡ Κεφαλληνία μέρος τῆς νέας δημοκρατίας τῶν Ἑπτὰ Ἠνωμένων Νήσων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ῥωσσίας. Διὰ τῆς ἐν Τιλσίτῳ εἰρήνης τοῦ 1809 ἔλαβον πάλιν αὐτὴν οἱ Γάλλοι, τοὺς ὁποίους ὁμως οἱ Ἀγγλοὶ μετ' ὀλίγον ἀπεδίωξαν. Περὶ δὲ τοῦ

σημερινῷ πολιτεύματι τῆς Κεφαλληνίας ἴδε τὰ προσημεία εἰς τὸν 49 ἀριθμὸν τῆς Ἀποθήκης.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΕΡΟΛΙΘΩΝ.

Ἡ ἀρχὴ τῶν ἀερολίθων εἶναι ἀκόμη δι' ἡμᾶς μυστήριον· οἱ μὲν θέλουσιν, ὅτι ἐκσφενδονίζονται ἀπὸ τὰ ἠφαιστία τῆς σελήνης ἕως τῆς ἀτμοσφαιρας μας· οἱ δὲ ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὸ οὐρανὸν διάστημα, περιπλανώμενοι ἐντὸς τοῦ ὁποῦ κινοῦνται μετὰ γίστην ταχύτητα ἐνεκα τῆς ἐνεργείας τῶν πλανητῶν, και πίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅταν ὑπερισχύσῃ ἐπ' αὐτῶν ἡ ἐνέργειά της· και ἄλλοι πάλιν λέγουσιν, ὅτι οἱ ἀερολίθοι εἶναι ἀποσπάσματα τῶν ὀρέων, ἀποσφενδονιζόμενα ἐκ τῶν κρατήρων εἰς μεγάλη ὕψη και καταπίπτοντα ἐπὶ τῆς γῆς, ἀφοῦ ἐκτελέσωσι πολλὰς περὶ αὐτὴν περιστροφάς.

Ἄν και ἡ ἀρχὴ τῶν ἀερολίθων ἦναι ὡς εἶπομεν, ἀμφίβολος ἢ μάλλον ἀγνωστος, ἢ ὑπαρξίς των, μ' ὄλον τοῦτο, εἶναι βεβαία και ἀναντιρρήτος. Πρὸς τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1800 ἔτους παρετήρησαν εἰς διαφόρους τῆς γῆς τόπους ὀδοῦκοντα περίπου ἀερολίθους, τῶν ὁποίων τὴν χρονολογικὴν καταγραφὴν παραλείπομεν συντομίαις χάριν.—Οἱ Σῖναι παρετήρησαν μέγιστον ἀριθμὸν ἀερολίθων, τῶν ὁποίων τὴν περιγραφὴν εὐρίσκομεν εἰς τὴν χρονολογίαν των, με ὅλα τὰ συνοδεύσαντα τὴν πτώσιν των φαινόμενα.

Ἡ σύνθεσις τῶν ἀερολίθων μᾶς κάμνει νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι οἱ μεμονωμένοι λίθοι, τοὺς ὁποίους ἀπαντῶμεν εἰς διαφόρους τῆς γῆς τόπους, ὡς ὁ σίδηρος τῆς Σιθῆρας και λοιποὶ, ἔχοντες τὴν αὐτὴν τῶν ἀερολίθων χημικὴν σύνθεσιν, ἔχουσι και τὴν αὐτὴν ἀρχὴν· τοιαύτην δοξασίαν ἔχουσι περὶ αὐτῶν και οἱ κάτοικοι τῶν τόπων, εἰς τοὺς ὁποίους εὐρίσκονται.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΤΩΣΕΩΣ ΚΟΝΙΟΡΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΖΗΡΩΝ Η ΓΥΡΩΝ.

Πολλοὶ δοξάζουσιν, ὅτι τὰ περισσότερα ταῦτα σώματα, τὰ ὁποία πίπτουσιν ἀπὸ τὴν ἀτμοσφαιραν, ἔχουσι τὴν αὐτὴν τῶν ἀερολίθων ἀρχὴν, ἐνίοτε μάλιστα πίπτουσι συγχρόνως με τοὺς λίθους· και ἐνίοτε πάλιν συνοδεύονται ἀπὸ φωτεινὰ μετέωρα. Αἱ ἀμμόωδεις αὐταὶ και στακτώδεις ὕλαι περιέχουσι σχεδὸν τὰ αὐτὰ, τὰ ὁποία εὐρίσκομεν και εἰς τοὺς ἀερολίθους σώματα. Ἐκ τῶν πολλῶν παραδειγμάτων ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς περὶ τῶν τοιούτων ὕλων.

Ἐν ἔτει 472, Νοεμβρίου 6 ἢ 6, συνέβη πλησίον τοῦ Βυζαντίου μεγάλη πτώσις μελανοῦ κονιορτοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Προκόπιος και ὁ Μάρκελλος ἀπέδωκαν εἰς τὸ Βεσοῦβιον· ὁ οὐρανὸς ἦτο πύρινος.

Κατὰ τὸ 743 ἐφάνη εἰς διάφορα μέρη μετέωρον και κονιορτός. Κατὰ τὸ 929 εἰς τὸ Βαγδάτιον ὁ οὐρανὸς ἦτον ἐρυθροῦς, και ἔπεσε κοκκίνη ἀμμος.

Κατὰ τὸ 1416 ἔπεσεν ἀερολίθος και κόκκοι, ὁμοιάζοντες τὸ ἐξηραμμένον αἶμα.

Κατὰ τὸ 1580, Δεκεμβρίου 24, παρετήρησαν εἰς τὴν Γαλίαν φωτεινὸν μετέωρον συνδυεμένον με αἰματώδη βροχὴν.

Ἐν ἔτει 1588 παρετήρηθη εἰς Ἀνοβέραν πτώσις κοκκίνης και μελαίνης ὕλης, συνοδευμένη με ἀστραπάς· ἡ ὕλη αὕτη ἔκαίε τὰ ἕλα ἐφ' ὧν ἐπίπτε.

Ἐν ἔτει 1637, Δεκεμβρίου 6, συνέβη μεγάλη πτώσις μελανοῦ κονιορτοῦ εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον και εἰς τὴν Συρίαν.

Κατὰ τὸ 1781 συνέβη ἐν Σικελίᾳ πτώσις λευκοῦ κονιορτοῦ, με ἠφαιστίου.

Ἐν ἔτει 1792, 27, 28, και 29 Αὐγούστου, ἔβρεξε συνεχῶς ἐν Περσῷ ὕλην παρομοιάζουσαν τὴν στάκτην· τὸ φαινόμενον τοῦτο ἠδύναντο ν' ἀποδώσωσιν εἰς ἐκρήξεις ἠφαιστίων. Ὁ οὐρανὸς ἦτο φωτισμένος, και ἤκουσαν ἐκρήξεις. Ὁ κονιορτὸς οὗτος ἐπροξένησεν εἰς τοὺς κατοίκους κεφαλαλίαν και πυρετούς.

Ἐν ἔτει 1813, Νοεμβρίου 5, συνέβη πτώσις μικρῶν λίθων εἰς τὰς Ἰνδίας· παρατηρήθησαν δὲ τὰ λιθάρια ταῦτα κεκαλυμμένα ἀπὸ κονιορτόν.

Ἐν ἔτει 1819, Νοεμβρίου 5, συνέβη βροχὴ κοκκίνη εἰς τὴν Ὀλανδίαν.

Ἐν ἔτει 1825, Ἰουλίου 6, ἔπεσεν εἰς τὴν Καστιλιάν ἀφθονος βροχὴ περίπου λιθραίων λίθων.

Ἐν ἔτει 1829, Ὀκτωβρίου 1, συνέβη εἰς τὴν Αὐρηλίαν χρωματισμένη βροχὴ, συγκεκμημένη ἀπὸ ὀξειδιον σιδήρου, πυρίτιν, στυπτηρίαν, τίτανον, και ἀνθρακικὸν ὀξύ.—Φυσικὴ Ἐμ. Ψύχα.

ΠΕΡΙ ΑΙΓΙΝΗΣ.

Τέλος ἀπὸ Σελ. 31.

ΟΤΕ ὁ Ξέρξης κατέδραμε τὴν Ἑλλάδα τὸ 480 π. κ., λαμπρῶς ἠρίστευσαν οἱ Αἰγινῆται εἰς τὴν μεγάλην ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν. Ἔστειλαν τριάκοντα πλοῖα ἐκτὸς ἐκείνων ὅσα ἐφύλαττον τὴν ἰδίαν αὐτῶν νήσον, και γενικῶς ὠμολογήθη ὅτι ἀπαντας τοὺς Ἕλληνας ὑπερέβησαν κατὰ τὴν ἀνδρείαν· τοῦτο δὲ συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ ἐξαλείψῃ ἀπ' αὐτῶν τὴν αἰσχρὰν και ὄχι πάντη ἀδικον κατηγορίαν, ὅτι ἄλλοτε εἶχον προδώσει τὸν κοινὸν ἀγῶνα. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐμποροῦμεν νὰ φάσωμεν τὸ τέλος τῆς μεγάλης εὐδαιμονίας των, ἧτις πιθανὸν ὅτι εἶχε διαρκέσειν ὑπὲρ τὴν μίαν ἑκατονταετηρίδα· πρέπει δὲ κατὰ συνέπειαν ν' ἀποδώσωμεν τὴν ἀνέγερσιν τοῦ μεγάλου ἱεροῦ τοῦ Πανελληνίου Διὸς εἰς τινὰ χρόνον τῆς ἕκτης πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος. Δυνάμεθα τῶνόντι σχεδὸν μετὰ βεβαιότητος νὰ προσδιορίσωμεν αὐτὴν ὡς προτέραν τοῦ 563, διότι τότε ἀκοδόμησαν οἱ Αἰγινῆται ναὸν ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τιμὴν τοῦ μεγάλου ἔθνικοῦ Θεοῦ των, τοῦ Διὸς· μόλις δὲ ἤθελον πράξειν τοῦτο, πρὶν κτίσωσιν ἕνα εἰς τὴν πατρίδα των. Μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους, ἐξέσπασε πάλιν ἡ τῶν Ἀθηνῶν πρὸς τὴν Αἰγίαν ζηλοτυπία, τέλος τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ καθυπόταξις τῆς νήσου, και ἡ ἀποδίωξις τῶν Αἰγινητῶν. Ὁ Ὀλίγους μὲν αὐτῶν ἀποκατέστησεν ὁ Λύσανδρος εἰς τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, π. κ. 404, ἀλλὰ ποτὲ ἡ Αἰγίνα δὲν ἀνέλαβε τὴν προτέραν αὐτῆς ἀξιολογίτητα. Εἰς τῶν φίλων τοῦ Κικέρωνος, ὁ Σουλπίκιος, παρηγορῶν τὸν περικλεῆ ῥήτορα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς θυγατρὸς του, και δεικνύων τῆς τύχης τὰς δεινὰς περιπετείας, ἀναφέρει τὴν Αἰγίαν ὡς παράδειγμα πεπτωκυίας μεγαλειότητος.

Ὁ περιβόητος ναὸς τοῦ Πανελληνίου Διὸς, τὰ λείψανα τοῦ ὁποίου παριστάνει, ὡς φαίνονται ἀπὸ μακρόθεν, ἢ ἐν σελίδι 33 εἰκονογραφία μας, ἴσταται ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου μετρίου ὕψους, ὅστις ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὀνομάζετο Πανελλήνιον. Ἀπέχει δὲ τρεῖς ἢ τέσσα-

ρας ὥρας τῆς πόλεως, καὶ εἶναι ἀναντιρρήτως εἰς τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιοτάτων ναῶν. Ἀκέραιος ὢν, συνίστατο ἀπὸ τριάκοντα ἕξ μεγάλους κίονας τῆς Δωρικῆς τάξεως καὶ δέκα μικρότερους. Τὸ 1806 ἔμενον ἀκέραιοι εἰκοσιπέντε κίονες· τὸ δὲ 1829 μόνον εἰκοσιτρεῖς. Ἡ θῆσις εἶναι ἀρίστη· ὁ Σαρωνικὸς κόλπος, ἡ Σαλαμὶς καὶ τινες τῶν μακρυνωτέρων νήσων, ἡ πεδιάς τῆς Ἀττικῆς μετὰ τῶν περὶ αὐτῆς λόφων, ὁ Ὑμηττός, ὁ Πεντελικός, ὁ Πάρος, καὶ ὁ Κιθαιρῶν, μέρος τοῦ πεδίου τῶν Μεγάρων, τὸ ὄρος Γεράνιον, καὶ ὁ Κορινθιακὸς ἰσθμὸς, ἐξαπλοῦνται ὅλα ἐνώπιον τοῦ θεατοῦ· διὰ δὲ τῆς βοήθειάς μικροῦ τηλεσκοπίου τὰ διάφορα μέρη τῶν Ἀθηνῶν, ἕως καὶ οἱ ἐπὶ τῆς πεδιάδος κίονες καὶ ὁ ἐν τῇ ἀκροπόλει Παρθενῶν, εὐκόλως διακρίνονται.

Ἐκτὸς τοῦ Πανελληνίου σώζονται εἰς τὴν Αἴγιναν, ὡς καὶ πρότερον εἶπομεν, δύο κίονες ἀγνώστου ναοῦ, καὶ ἄλλα τινὰ ὄχι σημαντικὰ ἐρείπια, πλησίον τῆς σημερινῆς πόλεως, ἧτις κεῖται ὅπου καὶ ἡ ἀρχαία Ἑλληνική. Πρότερον κατώκουν ὡς ἐπιτοπλεῖστον οἱ Αἰγινῆται εἰς πόλιν κτισθεῖσαν ὑπὸ τῶν Βενετῶν ἐπὶ τινος λόφου εἰς τὸ ἐνδότερον· ἀλλ' αὕτη εἶναι τὴν σήμερον ἕξ ὀλοκλήρου παρητημένη.

Ἐπὶ τοῦ πολέμου ἐχρησίμευσεν ἡ Αἴγινα ὡς ἄσυλον εἰς πολλοὺς πρόσφυγας Ἑλληνας, καὶ πρὸς καιρὸν ὑπῆρξε καθεδρὰ τοῦ κυβερνήτου Καποδίστρια. Οὗτος ἐθεμελίωσεν ἐπ' αὐτῆς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον, καὶ συνέστησεν Ἑλληνικὴν σχολήν· ἀλλ' ἀμφότερα ταῦτα πρὸ πολλοῦ σχεδὸν κατηργήθησαν.

ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ.

(Τὸ λ. εἰς τὸ τέλος τῶν ἀριθμῶν σημαίνει Λίτρας Στερλίνας ἢ δὲ Λίτρα Στερλίνα ἰσοδυναμεῖ μὲ 110 Τουρκικὰ γρόσια.)

Ὁ Κράσσοις εἶχε κτηματικὴν περιουσίαν ἴσην μὲ 1,614,583 λίτρας στερλίνας, ἐκτὸς τῆς μεγάλης ποσότητος τῶν χρημάτων καὶ δούλων, καὶ τῆς κινήτης περιουσίας, λογιζομένης εἰς ἴσην ποσότητα· αὐτὸς ἐσυνείηθε νὰ λέγῃ, ὅτι πολίτης, ὅστις δὲν εἶχε κατάστασιν νὰ βασιλεύῃ ἕνα στρατὸν ἢ ἕνα λεγεῶνα, δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὸν τίτλον τοῦ πλουσίου. Ὁ φιλόσοφος Σένεκας εἶχε 2,421,875 λ. τῶσας δὲ εἶχε καὶ Πάλλας, ὁ ἀπελεύθερος τοῦ Κλαυδίου. Ἀέντουλος ὁ μάντις εἶχε 3,229,167 λ. Ὁ Κ. Καικίλιος Κλαυδίου Ἰσίδωρος, μολοντὶ εἶχεν ἀπολέσειν ἐν καλὸν μέρος τῆς περιουσίας του εἰς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, ἐκληροδότησε 4116 δούλους, 3600 ζεύγη βοῶν, 257,000 ἄλλων βοσκημάτων· καὶ εἰς μετρητὰ, 484,275 λ.

Ὁ Αὐγούστος ἔλαβεν ἀπὸ τὰς διαθήκας τῶν φίλων του 32,291,667 λ. Ὁ Τιβέριος ἀποθανὼν ἀφῆκε 21,796,875 λ., τὰς ὁποίας κατεδάπανησεν ὁ Καλιγόλας εἰς ὀλιγώτερον τῶν δώδεκα μηνῶν. Ὁ Οὐεσπασιανὸς, ὅτε ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ἐξετίμησεν ὅλα τὰ ἔξοδα τοῦ κράτους του εἰς 322,916,667 λ.! Τὰ χρέη τοῦ Μίλωνος ἀνέβαινον εἰς 565,104 λ.

Ὁ Καίσαρ, πρὶν λάβῃ κάμειαν δημόσιον θέσιν, ἐχρεώσθη 1300 τάλαντα, ἢ 251,875 λ. Ἀφοῦ δὲ διωρίσθη στρατηγὸς τῆς Ἰσπανίας, εἶπε, πρὶν ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς Ρώμης, ὅτι τοῦ ἔλειπον 2,018,229 λ. ὥστε νὰ μὴν ἔχη τίποτε. Ὅτε πρῶτον ἐμβῆκεν εἰς τὴν Ρώμην καταρχὰς τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ἐπῆρξεν

ἀπὸ τὸ ταμεῖον 1,095,979 λ., ἔφερε δ' εἰς αὐτὸ, πρὸς τὰ τέλη τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ὑπὲρ τὰ 4,843,750 λ. Λέγεται ὅτι ἠγόρασε τὴν φιλίαν τοῦ Κουρίωνος διὰ 484,373 λ., τὴν δὲ τοῦ Α. Παύλου διὰ 1500 τάλαντων, ἧτοι περίπου 279,500 λ.

Εἰς τὰς Ἰῆδας τοῦ Μαρτίου, ὅποτε ὁ Ἰούλιος Καίσαρ ἐδόλοφονῆθη, ἐχρεώσθη δ' Ἀντώνιος 322,917 λ., τὰς ὁποίας ἐξεπλήρωσε πρὸ τῶν Καλενδῶν τοῦ Ἀπριλίου κατεσπατάλευσε δὲ καὶ ἀπὸ τὰ δημόσια χρήματα 5,651,042 λ. Ὁ Ἀπίκιος ἐδαπάνησεν εἰς τὰς ἀσωτείας του 484,375 λ. Ἐξετάσας δὲ τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων του, καὶ εὐρών ὅτι δὲν τοῦ ἔμεινεν εἰμὴ ἐν ὑπόλοιπον 80,729 λ., ἐφαρμακώθη, νομίσας ὅτι ἡ ποσότης αὕτη δὲν ἐξήρκει πρὸς διατήρησίν του.

Κατὰ τὸν Πλίνιον ἡ σύγχρονος αὐτοῦ Λολλία Παυλίνα ἐφόρει λίθους πολυτίμους τῆς ἀξίας 32,202 λ., ἢ, ὡς ἄλλοι ἀναγινώσκουν τὸ χωρίον, 322,917 λ. Ὁ Ἰούλιος Καίσαρ ἐχάρισεν εἰς τὴν Σερβιλίαν, μητέρα τοῦ Μ. Βρούτου, μαργαρίτην ἀξίζοντα 48,417 λ. Ἡ Κλεοπάτρα, μετὰ τοῦ Ἀντωνίου συμποσιάζουσα, κατέπεε μαργαρίτην εἰς ὄξος ἀναλελυμένην, τῆς ἀξίας 80,729 λ. Ὁ δὲ Κλώδιος, υἱὸς Αἰσώπου τοῦ τραγωδοῦ, κατέπιεν ἕνα ἐκτιμώμενον 8072 λ.

Δι' ἐν δειπνον ἐξώδωσεν ὁ Καλιγόλας 80,729 λ. Ὁ δὲ Ἡλιογάβαλος δι' ἐν ὁμοιον 24,218 λ.

Τὸ ἰχθυοτροφεῖον τοῦ Λουκούλλου ἐπωλήθη 32,291 λ. Διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου του ἐδαπάνησεν ὁ Κλώδιος 119,479 λ. Ἡ ἐν τῷ ἀργῷ οἰκία τοῦ Μ. Σκαύρου ἐपुरπολήθη, καὶ ἡ ζημία του ἐλογαριάσθη 807,292 λ. Ἀπειρα πρέπει νὰ ἐξωδεύθησαν διὰ τὸν χρυσοῦν οἶκον τοῦ Νέρωνος, ἐπειδὴ ὁ Ὅθων, διὰ νὰ τελειώσῃ ἐν μέρος αὐτοῦ, ἐδαπάνησε 403,645 λ.

ΤΟΝ ἐφεξῆς πίνακα, ἐκ τοῦ ὁποίου φαίνεται πόσον ἠύξησεν ἡ μακροβιότης τῶν κατοίκων εἰς πολλὰς τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Εὐρώπης, λαμβάνομεν ἐκ τοῦ Νέου Φιλοσοφικοῦ Ἡμερολογίου τοῦ Ἐδιμβούργου.—

Εἰς	Ἐν ἔτει	Ἀπέθανον.	Ἐν ἔτει	Ἀπέθανον.
Παρισίους . . .	1650	1 εἰς 25,	1829	1 εἰς 32
Λονδῶνον . . .	1690	1 εἰς 24,	1828	1 εἰς 55
Βερολῖνον . . .	1755	1 εἰς 28,	1827	1 εἰς 34
Γενεύαν	1560	1 εἰς 18,	1821	1 εἰς 43
Βιένναν	1750	1 εἰς 20,	1829	1 εἰς 25
Ῥώμην	1771	1 εἰς 21,	1828	1 εἰς 31
Ἀμστελὸδαμον .	1770	1 εἰς 25,	1829	1 εἰς 29
Κανταβριγᾶν .	1811	1 εἰς 41,	1821	1 εἰς 58
Μαγχεστρίαν .	1757	1 εἰς 25,	1821	1 εἰς 58
Λισέρπαλον . .	1773	1 εἰς 27,	1821	1 εἰς 41
Πετροῦπολιν . .	1768	1 εἰς 28,	1828	1 εἰς 48
Στοκὸλμην . . .	1763	1 εἰς 19,	1827	1 εἰς 26

Ἡ ΦΙΛΑΛΗΘΕΙΑ μεγάλως βοηθεῖ τὴν ταχεῖαν ἐκπεραίωσιν τῶν ὑποθέσεων. Γεννᾷ ἐμπιστοσύνην εἰς ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους πραγματευόμεθα, ἐμποδίζει τοὺς κόπους τῶν πολλῶν ἐρευνῶν, καὶ τελειώνει τὰ πράγματα μὲ ὀλίγα λόγια.

☞ Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ παρόντος Ἀριθμοῦ, τὸ ἐπιγραφόμενον Δεισιδαιμονία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀνομάσαμεν τὴν θυγατέρα τῆς Δήμητρος μὲ τὸ Λατινικὸν αὐτῆς ὄνομα, Προσερπίνην· ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῇ μὲ τὸ Ἑλληνικὸν, Περσεφόνη.